Pomurski VESTNIK

MURSKA SOBOTA, 22. MARCA 1962
Leto XIV. — Štev. 11 Cena 20 din

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA POMURJE

Pšenični posevki slabo prezimevajo

Kako bodo prezimili posevki? O tem se vse pogosteje vprašujemo. Vreme zadnjih dni, in letošnje zime nasploh, je malo nenavadno in bo na posevkih očitno pustilo občutne posledice. Naglo menjavanje temperature, nalivi in izredno tanka snežna odeja, ki je ležala le kratek čas, so dokaj neugodno vplivali na posevke pšenice.

Listi pšeničnih rastlinic so močno požgani in ogniti, razen tega so ponekod v precejšnji meri poškodovani tudi rastni vršički. Posebno slabi so posevki v težkih zemljah, se pravi ob vznožju Goričkega in tisti posevki, ki so bili zasejani bolj kasno. Za posevke na težjih zemljah bo stanje kritično tudi spomladi, ker se zemlja počasi ogreva.

V lendavski kmetijski zadrugi smo zvedeli, da imajo na njihovem območju slabše posevke, zlasti v Dolgi vasi, Petišovcih, obeh Lakoših, nekoliko boljše je na območju Doline, Čentibe in okoliških krajev. Na območju soboške zadruge so posevki še v posebno slabem stanju. Zvedeli smo, da si od tistih posevkov, ki so bili zasejani pozneje, ni dosti kaj obetati, ker so rastlinice hudo poškodovane.

Stanje se da s pravočasnim dognojevanjem sicer še nekoliko popraviti, vendar je veter v zadnjih dneh tudi to onemogočal. Razen tega je posevke še močno ožgal.

In katere sorte pšenice bodo kljub neavadni zimi po dosedanjih opazovanjih še najbolje prenesle spreminjajoče vremenske razmere? To bosta očitno sorti U-1 in »san pastore.«

-js-

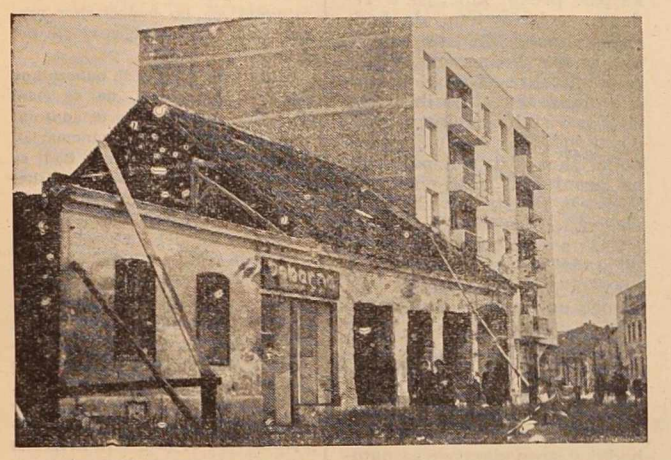

Še malo in stare pekarne na Titovi cesti v M. Soboti ne bo več, ali pa — spet en soboški kontrast manj

DRUŽBENI PLAN OBČINE M. SOBOTA ZA LETO 1962

Skladen razvoj vseh gospodarskih panog

Program gospodarskega in družbenega razvoja občine Murska Sobota za leto 1962 predvideva med drugim povečanje obsega proizvodnje v vseh panogah gospodarstva in njihov skladnejši razvoj. Investicije v osnovna sredstva se bodo v primerjavi z lanskim letom povečale za 58,6 odst., negospodarske investicije pa se bodo povečale za 54,7 odst. Večina negospodarskih investicij bo uporabljenih za stanovanjsko in komunalno izgradnjo.

Predvidevajo, da se bo fizični obseg industrijske proizvodnje na območju občine v primerjavi z letom 1961 povečal za 45,6 odst. Predvidena proizvodnja bo dosežena z 2393 zaposlenimi, kar predstavlja povečanje za 620 oseb ali za 35,0 odst. Tudi produktivnost se bo na temelju indeksov narodnega dohodka in delovne sile povečala za okoli 10,3 odst. Predvidevajo tudi, da se bodo v letu 1962 skupne naložbe v osnovna sredstva v industriji na območju soboške občine v primerjavi z letom 1961 povečale za 51,6 odst. ter dosegle 731 milijonov 400.000 dinarjev. Razumljivo je, da bo zahteval predvideni razvoj industrijske proizvodnje povečane napore gospodarskih organizacij, strokovnih in poslovnih združenj ter pristojnih organov ljudskega odbora.

Kar zadeva razvoj po posameznih industrijskih podjetjih, bo dvig proizvodnje v podjetju Proizvodnja kremenčevega peska v Puconcih za 28,8 odst. moč doseči le z vpostavitvijo nove pralnice za peskokop in zbiralnika za shranjevanje peska. Podjetje namerava letos pričeti z gradnjo silosa in pralnice, v kar bo vložilo skupno 7 milijonov 100 tisoč dinarjev lastnih sredstev.

Industrija kovinske galanterije »Panonija« predvideva prav tako povečanje proizvodnje za 11 odst. Hkrati namerava podjetje čim bolj prilagoditi proizvodnjo potrebam tržišča in iskati možnosti v razširitvi kooperacije s sorodnimi gospodarskimi organizacijami izven območja občine in okraja. Naposled predvideva podjetje opraviti v letošnjem letu gradnjo lakirnice ter nabaviti obdelovalne stroje in inventar.

Pri tovarni oblačil, perila in pletenin »Mura« v M. Soboti predvidevajo, da se bo proizvodnja dvignila letos v primerjavi z lani za 86,6 odst. Na tolikšno povečanje bo nedvomno vplival novozgrajeni obrat težke konfekcije in za letošnje prvo polletje predvidena dovršitev rekonstrukcije obrata perila. Podjetje namerava v letošnjem letu dokončati gradnjo lahke konfekcije v kar bo vložilo skupno 173 milijonov din investicij za osnovna sredstva in 342 milijona za obratna sredstva.

Večja investicijska vlaganja so predvidena tudi v kmetijsko-industrijskem kombinatu »Pomurka in sicer za izgradnjo in opremo univerzalne sušilnice pri obratu Tovarne mlečnega prahu, za dokončno rekonstrukcijo starega dela Tovarne mesnih izdelkov in

(Nadaljevanje na 8. strani)

Seminar za zdravstveno vzgojo

Okrajni odbor Rdečega križa Murska Sobota je priredil v Radencih 3-dnevni seminar za aktiviste RK iz vsega Pomurja, z namenom, da se leti še bolj usposobijo in pridobijo izkušnje za metode dela zdravstvenega prosvetljevanja. Seminarja se je udeležilo nad 50 aktivistov, prisostvovali pa so mu tudi predsednica in člani glavnega odbora ter predstavnica RK iz Novega mesta.

Glavna referata sta zajela zdravstveno problematiko Pomurja ter delo RK v občini M. Sobota. Razpravljali so še o zdravstveno vzgojnem delu v občini Beltinci, malih asanacijah v občini Lendava, alkoholizmu v občini G. Radgona, delu PRK v občini Murska Sobota ter o delu krajevnih odborov RK. Ogledali so si tudi nekaj zdravstveno-vzgojnih filmov. Na koncu so sprejeli več sklepov in ugotovili, da je organizacija RK veliko prispevala k zboljšanju zdravstvene vzgoje Pomurja, seminar pa bo pripomogel, da se bo ta dejavnost še razširila. Seminar so pozdravili podmladkarji RK radenske šole.

Ika

DRUŽBENI PLAN OBČINE LENDAVA ZA LETO 1962

Prelomnica v družbenem sektorju kmetijstva

Ta teden so se začeli v lendavski občini zbori občanov, prihodnje dni pa je predvideno zasedanje občinskega ljudskega odbora, ki bo sprejel družbeni plan občine za leto 1962. Načelnik oddelka za gospodarstvo pri občinskem ljudskem odboru tov. Jože Hajdinjak je povedal, da se bo družbeni bruto proizvod v gospodarstvu dvignil za 18,4 odst. v primerjavi z lani. Največji dvig predvidevajo v industriji in sicer za 26,9 odst. V kmetijstvu bo znašal porast 9 odst., podobno pa pričakujejo tudi v ostalih panogah.

Kar zadeva industrijo, računajo, da bo v letošnjem drugem polletju začela z delom tovarna metanola, ki naj bi dala že letos v poskusni proizvodnji 160 milijonov dinarjev vrednosti. Za letos predvidevajo tudi večji obseg raziskovalnih vrtanj pri Proizvodnji nafte, za kar so sredstva v glavnem zagotovljena iz zveznih virov. Strojne delavnice Proizvodnje nafte naj bi izdelovale tudi odlitke za mariborsko Hidromontažo, dve obrtni podjetji, »Plinarna« in »Mehanika«, pa naj bi prešli letos v industrijo. »Plinarna«, ki je obrat Hidromontaže, je ustvarila lani za 106 milijonov dinarjev vrednosti, letos pa naj bi vrednost proizvodnje znašala že 350,000.000 dinarjev. Tudi »Mehanika« je dosegla v svojem razvoju pogoje za industrijsko proizvodnjo. Vrednost proizvodnje tega podjetja bo letos za 33 odstotkov večja kot lani. V Tovarni dežnikov in pletenin, ki ureja nove prostore, je predviden dvig proizvodnje za 46 odst. v primerjavi z lanskim letom.

Pri Proizvodnji nafte bodo znašale letos investicije vključno z raziskovalnimi vrtanji 2 milijardi 280 milijonov dinarjev. Večina teh sredstev je namenjena za tovarno metanola, za raziskovalna vrtanja pa je predvidenih 600 milijonov dinarjev. V kovinski industriji bodo znašale investicije 56 milijonov dinarjev in to predvsem pri »Mehaniki« in obratu Hidromontaže. Pri Elektromlinu predvidevajo nakup nove opreme v znesku 25 milijonov dinarjev, vendar se bo to odrazilo šele prihodnje leto pri poceni tvi in zboljšanju kvalitete izdelkov. Tovarna dežnikov in pletenin predvideva 45 milijonov dinarjev za stroje in opremo ter dograditev prostorov. Kar zadeva Opekarno, bo ta kolektiv težil še nadalje k specializaciji proizvodnje in se usmeril na izdelke, ki so na tržišču iskani. V zvezi s tem predvideva kolektiv manjše investicije za opremo in kamion. Na splošno so letos za to podjetje boljši obeti kot lani, pričakujejo pa v manjši meri tudi povečano proizvodnjo v primerjavi z lani.

Kmetijsko-gozdno gospodarstvo ima 400 ha obdelovalne zemlje, vse realne možnosti pa so, da se ta poveča na okrog 1000 ha. To s pomočjo preoravanja pašnikov, nekaj površin pa bo moč pridobiti tudi od izkrčenih gozdov, katerih zemlja naj bi določeno dobo služila v poljedelske namene, saj teče krčenje gozdov hitreje od zasajevanja. Ostanek obdelovalne zemlje bo moč dobiti z nakupom (Benica) in dolgoročnim zakupom. Letos naj bi lendavsko družbeno posestvo zgradilo tudi stojišča za 1600 glav živine, vrh tega pa še hleve za 200 molznic in nabavilo strojno opremo. Podoba je, da bo letošnje leto prelomnica v družbenem sektorju kmetijstva v lendavski občini, kajpak ob povečanju krmne osnove itd.

V sektorju obrti so v občini zdaj štiri obrtna podjetja: obrtno-komunalno podjetje, klavnica, opekarna v Dobrov-

(Nadaljevanje na 8. strani)

Kaj pa nadomestni deli?

Po zbranih podatkih bodo kmetijske organizacije v našem okraju kupile letos veliko število kmetijskih strojev in opreme. Računajo, da bodo investicije v te namene znašale blizu 200 milijonov. Največ opreme namerava med zadrugami kupiti KZ M. Sobota. Zadruge predvidevajo predvsem nakup kombajnov, traktorjev in priključkov, družbena posestva pa nakup težje mehanizacije za obnovo in vzdrževanje terasastih vinogradov in sadovnjakov.

Dosedanje izkušnje kažejo, da bodo morale biti kmetijske organizacije pri nakupu raznih strojev bolj pozorne ter kupovati predvsem take vrste strojev, ki so se pri dosedanjih izkušnjah najbolje obnesli in je zanje moč dobiti tudi nadomestne dele. Velike težave so imele zadruge do sedaj predvsem s traktorji »Ferguson 65«. Ti traktorji bi sicer našim razmeram ustrezali, žal pa zanje ni moč dobiti nadomestnih delov. Če pa jih že dobijo, jih morajo uvoziti, ker jih naša industrija še ne izdeluje. Večkrat pa se zgodi, da dobavitelji, klub podrobnemu naročilu pošljejo takšne stroje, kakršne imajo na zalogi, ne poslušajo pa želje naročnika. Tako je na primer Kmetijsko gospodarstvo Rakičan lani naročilo več kombajnov za obiranje in lučkanje koruze. Prejeli pa so kombajne, ki so samo obirali, ne pa tudi lučkali. Razumljivo, da so jih poslali nazaj ter koruzo z zakasnitvijo potrgali kar z roko.

Težave zaradi pomanjkanja nadomestnih delov nastajajo tudi pri nekaterih priključkih. Zaradi tega se pogosto zgodi, da mora kateri stroj več tednov stati. To pa posebno zato, ker podjetja, ki vzdržujejo mehanizacijo, ne morejo imeti večjih zalog, ker jim manjka sredstev. Razumljivo, da zaradi tega pride do zastojev v proizvodnji, posebno še, če je to v času setve.

Navedli smo, kolikšna sredstva imajo kmetijske organizacije predvidena letos za nakup mehanizacije, zato moramo povedati še to, zakaj je potrebno tolikšno povečanje strojnega parka. Po predvidenih programih nameravajo kmetijske organizacije letos odkupiti veliko kmetijskih površin in sicer v vrednosti preko dve sto milijonov dinarjev.

-js-

DRUŽBENI PLAN BELTINSKE OBČINE ZA LETO 1962

KMETIJSTVO IN ŽIVINOREJA V OSPREDJU

Ob koncu minulega tedna so bili v beltinski občini zadnji zbori občanov, ki so razpravljali o letošnjem družbenem planu občine. Predsednik občinskega ljudskega odbora Ivan Horvat sodi med drugim, da so minuli zbori občanov bili mnogo boljši kot kdaj koli prej. Zaslugo za to razgibanost je treba pripisati tudi organizacijam SZDL, ki se je približala svojemu članstvu. V Beltincih, na primer, se je udeležilo zbora občanov nad 250 ljudi, najbolj privlačna snov za razpravo pa je bila ureditev ceste skozi vas in sploh ureditev kraja.

Tudi po vaseh je bila udeležba na zborih občanov zadovoljiva, ponekod celo zelo dobra. Po vseh vaseh so občani sprejeli krajevne samoprispevke in to kljub povišani občinski dokladi za kritje primanjkljaja v skladu za zdravstveno zavarovanje kmetijskih proizvajalcev. Tako želijo ponekod dokončati elektrifikacijska dela (Melinci, Ižakovci, D. Bistrica, Bratonci itd.), drugje želijo urediti zadružni dom (Dokležovje) oziroma začeti ali nadaljevati gradnjo vaških domov. V Beltincih so izglasovali občani krajevni samoprispevek za ureditev ceste skozi vas in do poslopja občinskega ljudskega odbora ter za ureditev vaškega središča s pločniki in kanalizacijo.

Z zadovoljstvom so občani sprejeli tudi novost, da se bo proračunski prispevek zaposlenih občanov izven občine stekal v blagajno domače občine, saj je število omenjenih

(Nadaljevanje na 2. strani)

Priprave za ustanovitev kluba

Sekcija za kulturno prosvetno delo pri krajevnem odboru SZDL v Beltincih je začela s pripravami za ustanovitev vaškega kluba.

Ni menda treba posebej poudarjati, kako potreben bi bil v Beltincih vaški klub. To so vaščani poudarili že na številnih sestankih. Končno je prišlo tako daleč, da se je za ureditev kluba zavzela sekcija za kulturno-prosvetno dejavnost. Podjetjem, organizacijam in društvom je poslala posebne ankete, s katerimi želi zvedeti podrobnosti o tem, kako naj bi klub opremili. Hkrati pa so jih zaprosili tudi za primerne prispevke za nakup opreme. Doslej so dobili že precej odgovorov, v katerih je v največ primerih navedeno, da naj bi klub opremili s televizorjem, časopisi in šahovskimi garniturami. Vanj pa naj bi namestili tudi občinsko knjižnico. Za nakup te opreme imajo obljubljenih sedaj že blizu 120 tisoč dinarjev. Seveda bo oprema stala mnogo več. Zaradi tega bodo organizirali še zbiralno akcijo med vaščani. Prepričani so, da bodo tudi tam naleteli na razumevanje.

Kakor smo zvedeli, bodo uredili klub v dosedanjih prostorih pletiljstva, ki so za to še najbolj primerni. Prostore bodo morali še nekoliko preurediti. Če bodo uspeli čimprej zbrati potrebna denarna sredstva, bodo lahko klub odprli že čez nekaj mesecev. Naj omenimo še to, da klub ne bo služil samo za razvedrilo, ampak tudi za izobraževanje, zlasti za razna predavanja, ki jih bodo prirejali občasno.

Klub nameravajo imeti odprt vsak dan, vodil ga bo pa posebni upravni odbor, ki ga bodo imenovali pred otvoritvijo.

-js-

VREMENSKA NAPOVED

za čas od 22. marca do 1. aprila

Kratkotrajne snežne padavine pričakujemo okrog 22. marca, a med 26. in 29. marcem večje padavine (sprva sneg, pozneje dež). Po prehodnem boljšanju koncem marca, zopet padavine v začetku aprila.

obi

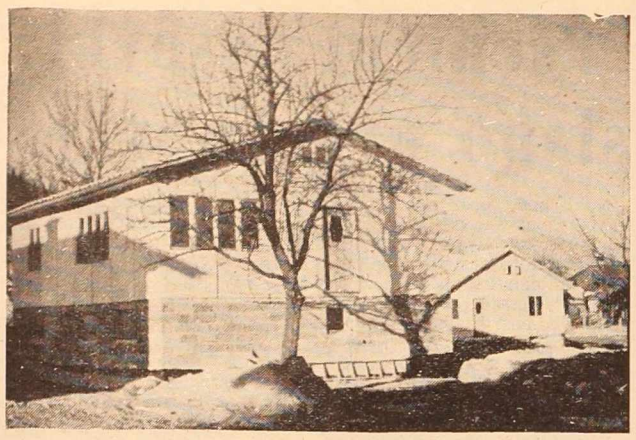

Stanovanje za milijon dinarjev. — Take montažne hišice so pričeli graditi v Kranju. Skratka: na vidiku je era montažnih hišic.

Trgovsko podjetje »Univerzal« v Lendavi je decembra lani odprlo v Partizanski ulici sodobno urejeno tehnično trgovino. Nova trgovina je založena z najrazličnejšimi aparati in tehničnimi predmeti od televizorjev, glasbenih instrumentov, mopedov, do raznih gospodinjskih pripomočkov.
(Foto: J. Stolnik)

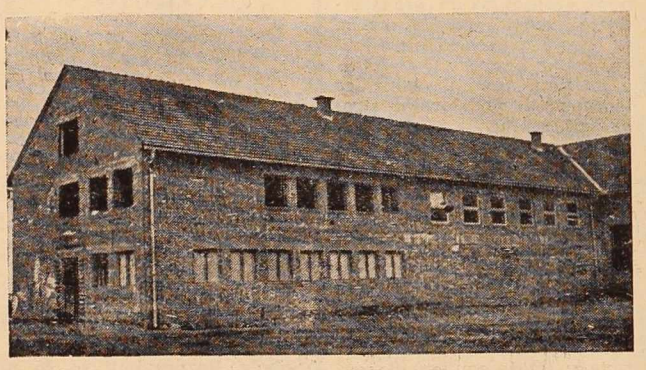

Kulturni dom in dvorana TVD Partizan v Apačah je precej dolgo čakala na dokončno ureditev. Pa sredstva — veliki vprašaj!

Tudi v Beltincih se gradbena dejavnost precej hitro razvija. Našo sliko smo posneli med rušenjem dotrajane zgradbe, v kateri je bila postaja LM. Na tem mestu bodo še letošnjo pomlad začeli graditi novo poslovno stanovanjsko zgradbo.

Priprave na Teden mladosti

Okrajni komite LMS v Murski Soboti je včeraj na razširjeni seji razpravljal o praznovanju Tedna mladosti, o praznovanju 20-letnice mladinskih delovnih brigad, o Jugoslovanskih pionirskih igrah, o odhodu XV, MDB Štefana Kovača, ter o nekaterih drugih vprašanjih.

Letos se bo mladina v Pomurju še posebej pripravila na praznovanje Tedna mladosti. Ves teden bodo razne kulturne in športne prireditve. Nekateri mladinski aktivi se že pripravljajo, oziroma sprejemajo programe za praznovanje Tedna mladosti.

Občinski komiteji bodo letos poskrbeli za praznovanje 20. obletnice mladinskih delovnih brigad. V vseh večjih krajih se bodo zbirali brigadirji ter prirejali kulturne programe ter ponekod ob tabornem ognju obujali spomine na mladinske akcije.

Jugoslovanske pionirske igre so stekle. Tekmovanje je v polnem teku. V okviru Jugoslovanskih pionirskih iger tekmuje predvsem šolska mladina. V letošnje igre, ki so posvečene telesni vzgoji, pa bi radi pritegnili vso vaško mladino. Mladina naj bi letos pomagala graditi razne športne objekte, predvsem igrišča, za katera niso potrebna velika sredstva.

Murska Sobota

Ljudska univerza v Murski Soboti je minuli teden zaključila v 10 krajih šolo za življenje. Do danes je poslušalo v teh šolah predavanja nad 380 mladincev in mladink. Te dni pa se bo šola za življenje začela v šestih novih krajih.

Ljudska univerza bo tudi v prihodnjem tednu nadaljevala s kmetijskimi predavanji po vaseh in to predvsem na področju poslovnih enot kmetijske zadruge Grad. Te dni bo začela tudi z rednim predvajanjem ozkotračnih filmov po vaseh. Univerza je v ta namen nabavila novo ozkotračno kinoaparaturo.

Šalamenci

Preteklo soboto se je sestala šalamenska mladina in razpravljala o nalogah mladine po sklepih nedavnega VII. kongresa LMS.

Kmetijstvo in živinoreja

(Nadaljevanje s 1. strani)

zaposlenih precejšnje. Računajo, da bo teh sredstev 40—50 milijonov dinarjev, kar bo izdatno prispevalo k razvoju te sicer nerazvite občine.

Sicer pa bodo investicije v občinskem merilu letos za štirikrat večje kot lani in to predvsem v kmetijstvu. Največ sredstev bodo namenili za gradnjo hlevov in nakup živine pri kmetijskem gospodarstvu in obeh zadrugah. Precej so predvideli tudi za nakup opreme, zlasti kombajnov. Ostale investicije bodo služile v glavnem za preureditev gostišča »Zvezda«, upoštevali pa bodo tudi potrebe lovnega turizma. Z nadzidavo »Zvezde« bodo pridobili 14 tujskih sob, uredili pa bodo v gostinske namene tudi dvorišče. V bližini znanega lovišča nameravajo urediti še ribnik ter omogočiti gostom tudi ribolov.

Kakor znano, bo veljalo asfaltiranje in sploh ureditev ceste Rakičan—Lendava 230 milijonov dinarjev republiških investicij. Za beltinsko občino je to toliko pomembnejše, ker teče večina ceste na območju te občine. Tudi glede stanovanjskega sklada so letos boljši obeti kot lani. Dograditi bodo dva stanovanjska bloka, saj bo dobila občina tudi del stanovanjskega prispevka tistih, ki so zaposleni izven občine.

Težišče nadaljnjega razvoja kmetijske porizvodnje, — to kajpak preko kmetijskih zadrug, — bo v tem, da bodo skušali zaokrožiti tista zemljišča, ki so v kooperaciji, v večje komplekse. To bo omogočilo poceni tev strojnih uslug, zboljšala se bo strokovna služba, a tudi čas bo moč mnogo bolje izkoristiti. Kot pomembne ocenjujejo tudi obete, da bo zveza registrirala zamenjavo semen. Prejšnji ključ je bil 1:3 in to v glavnem pri krompirju, ki so ga morali zamenjavati. Letos so glede tega mnogo ugodnejši pogoji.

Naposled je tov. Ivan Horvat omenil, da bi ostale investicije v občini radi usmerili v zboljšanje obstoječih obratov, zlasti »Beltinke« in »Mehanike«. Realizirani osebni dohodki v gospodarstvu so namreč v občini precej nižji kot osebni dohodki izven gospodarstva. To razmerje bo še slabše, v kolikor se ne bo zboljšala in povečala materialna osnova kolektivov. Predvsem »Mehanika« naj bi dobila boljšo opremo za uspešnejše nadaljnje delo.

Računajo, da bi se naj povečal letos v občini narodni dohodek v primerjavi z lani za 16 odst. Povprečno naj bi znašal na osebo 89.900 dinarjev, kar je pod okrajnim povprečjem, čeprav je predvideno povečanje v odstotkih večje kot v okrajnem merilu. To spričo razdrobljenosti parcel razmerje med zasebnim in družbenim sektorjem pri ustvarjanju družbenega proizvoda pa naj bi bilo letos 71:29, medtem ko je bilo lani še 80:20. Podoba je torej, da se krepi družbeni sektor hitreje od zasebnega, kar je prav tako ena izmed značilnosti letošnjega družbenega plana beltinske občine.

Bj. Š.

ZDRUŽEVANJE GASILSKIH DRUŠTEV

Na letni konferenci občinske gasilske zveze v Ljutomeru, ki je bila minulo nedeljo, so obravnavali gasilsko problematiko v občini ter sprejeli več sklepov.

V poročilu so zlasti poudarili, da so gasilska društva lani posebno mnogo napravila na področju preventive, sodelovala pa so tudi pri gašenju sedmih požarov. S pravočasnim posredovanjem so tako očuvali za blizu 8 milijonov dinarjev vrednosti. Kritizirali so tudi pet gasilskih društev, ki se niso udeležila letnih pregledov.

Tudi izobraževalno delo ni zastalo. Štirje gasilci so bili v nižji gasilski šoli. Organizirali so tudi razpravo o zboljšanju društvenega dela ter o čuvanju družbenega premoženja.

Letos imajo društva v programu dograjevanje domov. Lani so zgradili dom v Verženju, Globoki in Noršincih. Domove pa bodo letos dograjevali tudi v Bolehnečicah in Berkovcih. Novi dom gradijo tudi gasilci na Kamenščaku, vendar gradnje letos po vsej verjetnosti ne bodo mogli dokončati. Na skupščini so poudarili, naj bi domove imenovali domove vaških organizacij.

Na skupščini so posebno obširno razpravljali o finančnih težavah gasilskih društev. Z ozirom na to, ker je malo sredstev, so predlagali, naj bi se gasilska društva združila, sredstva pa naj bi porabili za opremo društev v večjih centrih, ostala pa naj bi še počakala. Za tem so govorili še o pripravah na razne proslave. Posebno dobro naj bi pripravili proslavo 90-letnice obstoja gasilskega društva v Ljutomeru. Visoke obletnice bodo proslavljali tudi v Križevcih, na Cvenu, v Radoslavcih in drugje.

LJUTOMER

Pred dnevi je bila pri zavodu za zaposlovanje delavcev v Ljutomeru seja komisije za poklicno usmerjanje mladine. Na seji so sprejeli delovni program ter se pogovorili o nekaterih organizacijskih zadevah. Med drugim je bilo rečeno, da bo potrebno ustanoviti posebno službo, ki se bo ukvarjala s problematiko zaposlovanja mladine. V to delo pa bo potrebno vključiti tudi vse šole v občini, organizirati pa nameravajo v ta namen vrsto seminarjev, uvedli bodo redno poročanje o dejavnosti usmerjanja mladine v poklice ter izvedli anketo o izbiri poklicev. Komisija bo še prav posebej skrbela za tesno povezavo med službo za zaposlovanje mladine ter gospodarskimi organizacijami, ustanovami itd.

Na relaciji: krajevni odbori — komuna

Kar zadeva dejavnost ljudskih odbornikov, ugotavljajo med drugim v beltinski občini, da je bila ta precejšnja v krajevnih odborih. Le-ti so se namreč precej zavzemali za reševanje krajevnih problemov in to po zaslugi ljudskih odbornikov. Letos bo storjen v tej smeri gotovo še korak naprej, ker je zagotovljena materialna osnova krajevnih odborov v večji in neposredni meri in obliki. Morda je tudi to vplivalo na dejstvo, da so nedavni zbori občanov sprejeli precejšnje samoprispevke.

Z druge strani pa se v beltinski občini doslej še ni mogel uveljaviti zbor proizvajalcev, saj so imeli le dva odbornika, ki nista bila po poklicu kmeta. Tako sta se oba zbora zavzemala pretežno le za razvoj kmetijstva. Po novem zakonu kaže, da bo več odbornikov iz delovnih kolektivov. Le-ti bodo nedvomno zasledovali širše družbene interese. Zato pričakujejo, da bo bodoči zbor proizvajalcev imel večjo vlogo kot doslej.

Glede izbora ljudskih odbornikov sodijo v tej občini, da so člani obeh zborov aktivni in ugledni občani. Spričo tega niso zanemarjali širših občinskih interesov. Radi se oglašajo pri predsedniku ljudskega odbora in pri upravnih organih ter iščejo pojasnil, ki so potrebna pri njihovem delu. So odborniki, ki se oglašajo na občinskem ljudskem odboru vsak teden. Povezava med odborniki in ljudskim odborom je morda v beltinski občini boljša spričo tega, ker gre za manjšo občino, ki jo je pa težje ekonomsko upravičevati.

V lendavski občini kažejo izkušnje, da se je del ljudskih odbornikov že do zdaj živo zavzemal za stvar, čeprav je tudi nekaj takih, ki niso povsem dorasli nalogam živahnega in dinamičnega družbenega razvoja. Morda ni zdaj najbolj ustrezen kadrovski sestav zbora proizvajalcev, saj zahtevajo naloge in delo zbora proizvajalcev ne le poštene, ampak tudi razgledane ljudi s primerno voljo do dela in težnjo k napredku.

Aktivnost ljudskih odbornikov se odraža tudi v tej občini v dejavnosti krajevnih odborov. O tem priča že lani zgrajeni vaški dom v Brezovici, pri čemer so se zavzemale vse organizacije. V Žitkovcih bodo vaški dom letos dokončali, v Radmožancih je dom že pod streho, v Pincah in Čentibi pa domova delno že uporabljajo, čeprav še niso vsa dela končana. Občani pa postavljajo zahteve po vaških domovih tudi po drugih vaseh, saj je potreba po skupnih prostorih vseh organizacij iz dneva v dan večja. Da je temu tako, priča tudi stalen obisk in stalna televizijska služba v razpoložljivih prostorih v Veliki Polani. Tej razgibanosti so prispevali svoj delež tudi ljudski odborniki, kar pa velja tudi za nekatera komunalna dela in sploh za urejevanje komunalnih problemov.

V ljutomerski občini sodijo občinski politični in gospodarski forum, da je približno tretjina ljudskih odbornikov dokaj aktivna, tretjina se udejstvuje od časa do časa, ko gre za problematiko, ki jih tako ali drugače prizadeva (žal jih ne zanima tudi širša problematika), približno tretjino ljudskih odbornikov pa lahko ocenimo kot pasivne. V Križevcih pri Ljutomeru, na primer, so zmeraj zelo dobro pripravljeni zbori občanov, ker tamkajšnji ljudski odbornik seznanja občane s potrebami in problemi komune.

Sicer pa omenjajo v ljutomerski občini potrebo po večjem številu mlajših odbornikov, saj je sedaj povprečna starostna doba odbornikov med 40—43 let, pod 30. letom starosti pa ni skoraj nobenega. Tudi na kmetijskih območjih občine je potreba, da izvolijo občani iz svoje srede družbeno najbolj aktivne ljudi, ki se zanimajo in poznajo gospodarsko in politično problematiko komune. Premalo je v obeh zborih občinskega ljudskega odbora tudi žena, saj sta do zdaj skupno le dve. Premalo je med odborniki tudi prosvetnih in zdravstvenih delavcev. Drugače pa so v splošnem člani zbora proizvajalcev bolj aktivni pri reševanju problemov politike komune od članov občinskega zbora.

Dejavnost in zavzetost ljudskih odbornikov na zborih občanov je podobna dejavnosti in zavzetosti na sejah občinskega ljudskega odbora. Tisti odborniki, ki so aktivni na sejah občinskega ljudskega odbora, so aktivni tudi na zborih volivcev. Obisk in razpra-

(Nadaljevanje na 3. strani)

Vsklajenost in učinkovitost

Kakšna naj bo letos investicijska politika, da bomo dosegli zaželene smotre? Na to vprašanje najdemo odgovor v nedavno sprejeti Resoluciji o politiki gospodarskega razvoja v LR Sloveniji za leto 1962 Rečeno je:

— Z investicijsko politiko naj se čimbolj prispeva k uresničevanju osnovnih ciljev ekonomske politike glede razvoja proizvodnje, produktivnosti dela, izvoza ter družbenega standarda. Način razporejanja sredstev pa mora biti v skladu z osnovnimi načeli gospodarskega sistema...

Sredstva za investicije v gospodarstvu, je nadalje rečeno, naj bi vlagali zlasti po tehle načelih:

— treba je dajati prednost tistim vlaganjem, s katerimi se bo zagotovilo popolnejše izkoriščanje sedanjih proizvajalnih zmogljivosti. Zato bodo najbolj pomembne naložbe obratna sredstva, prav tako pa tudi naložbe za odpravo ozkih grl ter za rekonstrukcije, modernizacije in razširitve sedanjih zmogljivosti;

— glede na potrebe in možnosti za hitro povečevanje izvoza in za uspešnejši razvoj gospodarstva, naj bi se vlagala sredstva za take namene, da bodo najhitreje prispevala k učinkovitemu vključevanju v mednarodno menjavo. Pri tem naj bi veljala posebna pozornost tisti proizvodnji, ki se bo usmerjala predvsem za zunanje tržišče, prav tako pa je treba ustvariti možnosti tudi za hitro povečevanje neblagovnega deviznega priliva;

— z ustrezno strukturo naložb je treba podpirati razvoj tistih dejavnosti, ki bodo dajale osnovo za hiter gospodarski razvoj LR Slovenije kot celote ter osnovo za nadaljnjo krepitev socialističnih družbenih odnosov; to so nekatere dejavnosti industrije — zlasti elektro industrija in kemična industrija — ter prometa, nadalje kmetijstvo in turizem. Obenem s tem pa je treba še naprej vlagati tudi za razvoj ostalih gospodarskih dejavnosti, zlasti za to, da bi se uvajale sodobne metode dela ob povečevanju zmogljivosti in vsem za uspešno delovanje zboljševanju kakovosti storitev...

V resoluciji je med drugim tudi rečeno, naj bi k izvajanju osnovne investicijske politike bolj kot doslej prispeval svoj delež tudi republiški investicijski sklad. Sredstva tega sklada, ki so bila doslej nepomembna in niso mogla bistveneje vplivati na gospodarski razvoj, naj bi se okrepila.

Družbeni investicijski skladi in sredstva gospodarskih organizacij, namenjena za investicije sicer pomenijo materialno podlago razširjene reprodukcije, vendar se s temi sredstva ustvarjajo samo proizvajalne kapacitete. Drugi skladi — stanovanjski, šolski, cestni, Sklad »Borisa Kidriča« in tako dalje, pa s svojo konkretno politiko, z usposabljanjem kadrov, z raziskovalnim delom, stanovanjskimi kapacitetami in z ustrezno prometno mrežo, ustvarjajo takšne proizvajalne in druge pogoje, ki kar najbolj učinkovito prispevajo skladnemu uresničevanju ciljev politike gospodarskega razvoja. To pomeni, da je potrebna tudi določena usmerjenost pri uporabi sredstev republiških skladov (in seveda tudi podobnih skladov na področju ljudskih odborov). Na tokratnem zasedanju Ljudske skupščine LR Slovenije (bilo je v petek, dne 16. marca), je bilo v skupščinskih prostorih govora prav o takšnem usmerjevanju, ko je bila pred ljudskimi poslanci v razpravi Resolucija o uporabi republiških skladov v letošnjem letu.

V obrazložitvi omenjene resolucije je bilo rečeno, da skladi na svojem področju sicer izvajajo samostojno politiko Ljudske skupščine, ravno za to pa da je treba pri obravnavanju delovanja le-teh upoštevati predvsem njihovo celotno družbeno-ekonomsko učinkovitost. Gre torej predskladov kot celote, kot materialne podlage, s katero naša skupščina učinkovito in skladno uresničuje temeljne smotre dolgoročnih in letnih programov gospodarskega in družbenega razvoja. S sprejemom te resolucije je prišla jasno do izraza osrednja skrb Skupščine in Izvršnega sveta glede vsklajevanja sicer samostojne politike posameznih skladov in materialne učinkovitosti le-teh. V skupščinskih prostorih je bilo tudi rečeno, naj bo to *pobuda ljudskim odborom, da na svojih sejah posebej razpravljajo o politiki skladov, o njihovem pravnomaterialnem položaju in z vso odgovornostjo pretehtajo učinkovitost pomembnega dela narodnega dohodka, ki se prek skladov preliva v gospodarska in družbena področja.*

Na tokratnem zasedanju je bila v ospredju poleg nekaterih zakonskih predlogov predvsem ta resolucija. Ta pa, kot rečeno, ni pomembna samo za republiške sklade in družbene organe, ki le-te upravljajo, temveč je prav enako pomembna in nalaga določene dolžnosti tudi ljudskim odborom.

P. D.

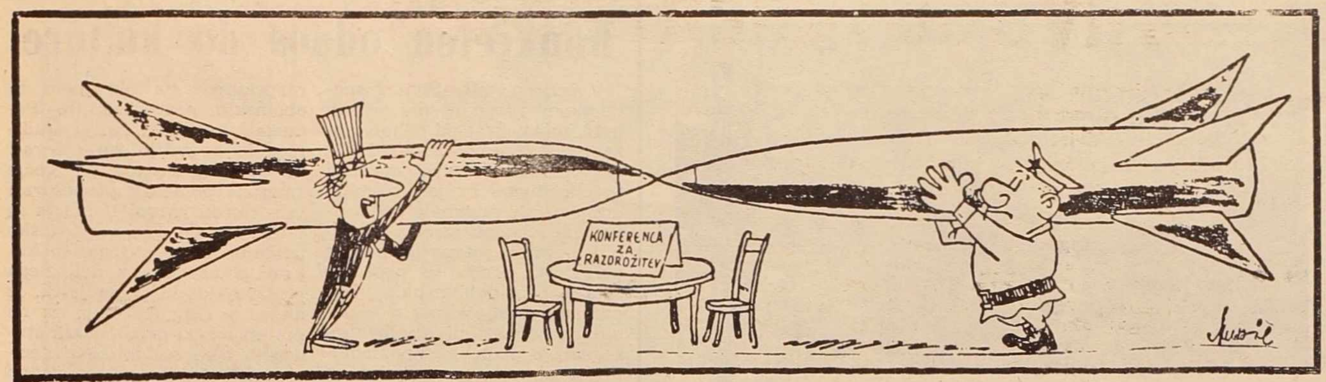

„Ali se ti ne zdi, da bi se morala približati drug drugemu?"

Prvi teden razorožitvenih razgovorov v Ženevi

DVA PREDLOGA

NIČ NOVEGA V AMERIŠKEM IN SOVJETSKEM NAČRTU □ GROMIKO IN RUSK PODARJATA POMEN NEVTRALNIH DEŽEL

V sredo je razorožitvena konferenca sedemnajstih (francoska vlada razgovore bojkotira) pričela z delom. Odprl jo je zunanji minister ZAR Lufti in ji zaželel uspeh. Sporazumeli so se, da bosta sovjetski in ameriški predstavnik stalna predsednika, predstavniki ostalih dežel pa se bodo vrstili kot predsedniki vsak teden.

Zunanji ministri ZDA, SZ in Velike Britanije so se pred konferenco sestali in menili predvsem o berlinskem vprašanju. Zanimivo je, da je v Ženevo priletel tudi zahodnonemški zunanji minister Schröder in se sestal z Gromikom, Homom in Ruskom. Zahodna zunanja ministra sta mu baje obljubila, da bo Zahod glede Berlina nepopustljiv.

V četrtek je sovjetski zunanji minister Gromiko pred konferenco pojasnil sovjetski razorožitveni načrt, o katerem smo že poročali. Izhaja iz treh faz, od uničenja vseh vrst orožja in prepovedi njegove proizvodnje, razpustitve vseh oboroženih sil ter prepoved jedrskih poizkusov, seveda v vseh fazah ob temeljitem mednarodnem nadzorstvu, do ustanovitev samo oboroženih sil VS, v katerih bi sodelovalo enako število vojakov dežel obeh blokov in nevezanih.

Gromiko je tudi opozoril, da je SZ pripravljena sprejeti vsak zahodni predlog o nadzorstvu, če Zahod sprejme sovjetski načrt o splošni in popolni razorožitvi.

Ameriški zunanji minister Rusk je pojasnil ameriški načrt. Po njem naj bi najprej v treh letih zmanjšali število sredstev za prevažanje atomskih bomb in najtežjega konvencionalnega orožja za 30% To bi bil pričetek splošne razorožitve. V sporazumu naj bi priznali prednost prepovedi atomskih poizkusov.

Kot kaže, se oba predloga temeljito razlikujeta. In vendar prevladuje vtis, da sta bila govornika dveh najmočnejših vojaških sil precej zmerna, čeprav nista bila kdo ve kako — izvirna. Oba pa sta se strinjala v tem, da bodo nevezane dežele, oziroma dežele, ki ne pripadajo nobenemu vojaškemu in gospodarskemu bloku odigrale pomembno vlogo pri iskanju kompromisnih rešitev. Na predlog indijskega predstavnika Menona so sklenili, da se bodo od ponedeljka dalje sestajali popoldne na neuradnih sejah šefi delegacij in skušali najti sporazum o vprašanjih, ki jih bodo bolj na splošno obravnavali na plenarnih sejah.

Pričetek je torej dober. Upajmo, da novica o eksploziji novega ameriškega jedrskega orožja ne bo preveč vznemirila govornike.

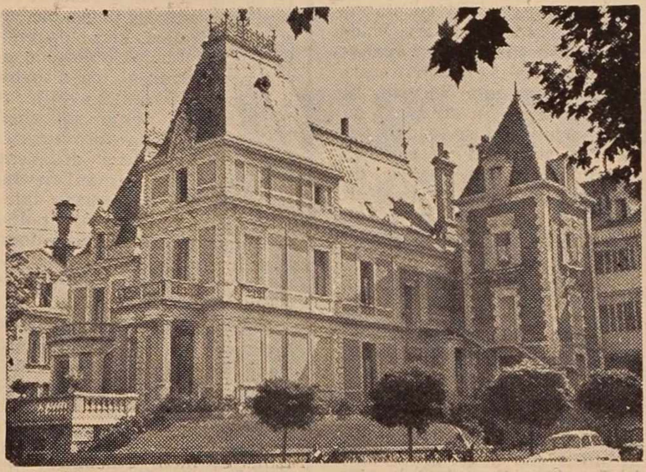

Parc Hotel v Evianu, v katerem so podpisali francosko-alžirski sporazum

»ZASKRBLJENI« SALAZAR

Medtem ko je ves arabski in ostali miroljubni svet pozdravil francosko-alžirski sporazum o prenehanju sovražnosti, so v Portugalskem sila zaskrbljeni. Tamkajšnji tisk je objavil le kratka poročila o tem. V njih skušajo prikriti dejanski pomen sporazuma. Ocenjujejo ga kot zadevo »izključno vojaške narave«.

OD TEDNA DO TEDNA

NEHRU UPA

V intervjuju za radio London je indijski premier Nehru izjavil, da je prepričan, da bodo ženevski razgovori plodni, ker verujejo v človeški razum. Odločno je nastopil proti vsem oblikam kolonializma.

VZHODNONEMŠKE PROVOKACIJE

Vzhodnonemški obmejni organi so v nedeljo zjutraj s silo sneli z brzovlaka dva jugoslovanska državljana, direktorja Glavne centralne Narodne banke Djuraševiča in ing. Jankoviča, ko sta se vračala z leipziškega velesejma. Za svoj nezaslišan postopek niso dali nobenih pojasnil. Še poprej se je nekaj podobnega zgodilo s štirimi drugimi jugoslovanskimi državljani. Organi so vdrli v spalni vagon in zahtevali, naj ga zapuste. Sprva je kazalo, da se je to zgodilo zaradi tega, ker so imenovani obiskali zahodni Berlin. Pozneje so pot lahko nadaljevali.

ADULA SE JE SESTAL S ČOMBEJEM

V ponedeljek sta se v Leopoldvillu sestala predsednik centralne kongoške vlade s katanškim separatistom Čombejem. Zanimivo je, da je predsednik vlade dan poprej nalašč odpotoval iz mesta, tako da ga je Čombe moral čakati. O sestanku ni še nič znanega. Padalci so varovali rezidenco, kjer je bil sestanek.

UDAREC FRONDIZIJU

VOLILNA ZMAGA PRISTAŠEV STRMOGLAVLJENEGA DIKTATORJA PERONA V ARGENTINI □ VOJAŠKI VRHOVI NE PRIZNAVAJO REZULTATOV □ JE PREDSEDNIK ŽE ODSTOPIL?

Argentinski predsednik Frondizi je moral priznati, da so na nedeljskih volitvah zmagali pristaši nekdanjega diktatorja Perona. Ta vest je močno zbodla višje vojaške kroge, ki so, kot vemo, večkrat odločilno posegli v argentinsko politično življenje. Boje se, da bi prišlo do neredov in do kaosa.

Po nekaterih vesteh naj bi vlada predsednika Frondizija že odstopila, oblast pa naj bi prevzela vojaška junta. V torek so te vesti uradno zanikali, nato pa spet potrdili.

Znano je, da se sedanja vlada ni mogla rešiti številnih gospodarskih težav in tudi ne posredovati proti zvišanju življenjskih stroškov, ki je prizadejalo posebno delavske kroge. Za njene kandidate je n. pr. glasovalo kakih 1,700.000 volivcev, za opozicijo okrog milijon. Narodna zveza, v resnici neuradna peronistična stranka, pa je dobila 2,220.000 glasov, čeprav nastopa na volitvah šele drugo leto. Kaže, da so jo podprli celo levičarji.

Generali očitajo posebno notranjemu ministru, da je dovolil nemoteno delovanje peronističnih sil v predvolilni kompanji in da so te izkoristile notranje težave. Sodijo, da bodo tisti vojaški šefi, ki so leta 1955 izvedli državni udar in izgnali Perona, storili tudi sedaj vse potrebno, da oblasti v deželi ne bodo prevzeli peronisti.

Težnja, da bi razveljavili volitve, je velika. Vprašanje je le, ali bodi tisti, ki so podprli peroniste, mirno požrli to žalitev. Zanimivo je, da doslej temu gibanju nihče ni očital, da bi kjer koli zagrešili kakšno volilno prevaro. Na koncu konca je volitve pripravila vlada in ne peronisti. Notranje vretje, ki je značilno za Argentino že nekaj let, se torej nadaljuje.

Zgodovinska odločitev

Po skoraj sedemipolletnem prelivanju krvi je na alžirskih bojiščih zavladala tišina. Ogorčen, nadčloveški boj golorokega alžirskega naroda proti številno daleč močnejši in tehnično najpopolneje oboroženi vojski metropole se je končal z njegovo zmago. O tem govori tudi dokument sporazuma, ki sta ga podpisali obe vladni delegaciji v Evianu.

Predsednik de Gaulle ni imel lahkega stališča, ko se je odločil za edino pravo pot, ki je vredna francoske svobodoljubne nacije — za priznanje pravice alžirskemu narodu do samoodločbe. Vemo, da je dolgo časa nihal med zahtevami določenega dela generalov, kolonialističnimi krogi in skrajno desnico, ki je skušala za geslom »francoski Alžir« v bistvu prikriti svoje privilegije v Alžiru, ter demokratičnimi krogi, ki so zahtevali svobodo in neodvisnost za Alžir.

Prevladal je zdrav državniški razum. »Vest o vašem daljnovidnem in državniškem koraku je zlasti vzbudila zadovoljstvo pri jugoslovanskem ljudstvu, ki spričo težavne preteklosti zna ceniti takšne zgodovinske ukrepe,« je zapisal predsednik Tito v svoji pozdravni brzojavki predsedniku de Gaullu. Zgodovina bo sklep francoskega predsednika tudi kot takega ocenila.

Ni dvoma, da premirje te dni še ne pomeni mir za Alžir, kajti tisti krogi, ki ne žele alžirsko neodvisnost, so napovedali »boj do konca«. Toda prepričani smo lahko, da bo Francija sedaj, ko se je odločila za ta zgodovinski sklep, znala obračunati s takimi manevri.

ISKRENOST

Ameriški obrambni minister MacNamarra je odgovoril na vprašanje novinarjev, kdaj bodo ZDA imele učinkovito obrambo pred raketami, naslednje:

»V sedanjem trenutku kaže da je ni vsote, s katero bi lahko v celoti zagotovili obrambo ZDA od napadov medcelinskih vodenih izstrelkov.«

Pred dnevi so v SZ sporočili, da imajo tako raketo — imenovali so jo »globalno« — ki je ni mogoče z ničemer zaustaviti med poletom do določenega cilja...

‚Volksdeutscherji' in demokracija

V zahodnonemškem mestu Frankfurtu ob Majni so zborovali Nemci iz Sudetov z območja današnje Češkoslovaške. Na zborovanju so na široko opravičevali zločine Adolfa Hitlerja in grozili z maščevanjem.

Glavni govornik je bil vodja slovaških fašistov, bivši minister v zasedeni Slovaški Tiszo, rojeni brat slovaškega kvislinga Jožefa Tisza, ki so ga pred 15. leti ubili kot fašista.

Tiszo ni samo frontalno napadel vzhodnoevropskih dežel, temveč tudi tiste zahodne kroge, ki se zavzemajo za boljše odnose Zahodne Nemčije z vzhodnoevropskimi težavami.

Med govorniki se je pojavil tudi zahodnonemški poslanec v Hessnu Franz Walter, ki je odprto branil Hitlerjevo agresijo na Češkoslovaško. Bivše volksdeutscherje je imenoval predno stražo »novega, demokratičnega političnega gibanja«.

Zares izredno pisana kombinacija: bivša nacistična peta kolona in — demokracija.

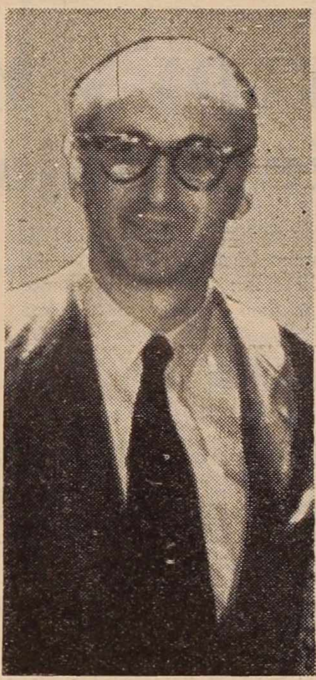

Frondizi — poražen od peronistov

SPORAZUM V EVIANU

V PONEDELJEK OB 12.00 JE PRIČELO VELJATI PREMIRJE V ALŽIRU. FRANCOSKO URADNO POROČILO TEGA DNE JE BILO ZELO KRATKO: »NA ALŽIRSKO TUNIŠKI MEJI VLADA POPOLN MIR. ALŽIRSKA NACIONALNA OSVOBODILNA VOJSKA JE POVSOD DOSLEDNO IZVEDLA PREMIRJE. TUDI FRANCOSKA ARMADA JE NATANČNO OPOLDNE USTAVILA VSE OPERACIJE.«

V nedeljo sta posebni vladni delegaciji v Evianu podpisali sporazum, ki pomeni zaključek več kot sedemletnega prelivanja krvi. Nosi značilen naslov Splošna deklaracija, v kateri so v petih poglavjih določene vse značilnosti dogovora. Obe vladi sodita, da alžirska neodvisnost v sodelovanju s Francijo ustreza sedanjemu položaju.

PRVO POGLAVJE

Glasovanje o samoodločbi bo omogočilo alžirskim volivcem, da se bodo svobodno izrekli za neodvisen Alžir in v tem primeru za sodelovanje med Francijo in Alžirom pod pogoji, ki jih določa evianski sporazum. Glasovanje bo po vsem alžirskem ozemlju.

— Do trenutka, ko bodo izvedli plebiscit, bodo organizirali organe javne oblasti v duhu sporazuma. Takoj po uveljavljanju sporazuma o prenehanju sovražnosti ... do vzpostavili začasno izvrš... last in francoskega visoke... misarja. Ta bo predstavlja... renost Francije v Alžiru ... ročju obrambe, varnosti ... ževanja javnega reda. Z... vršna oblast bo zajam... upravo in vzdrževanje ... la pa bo tudi oblast ... in varnostnimi silami. Pripravila in izvedla bo tudi samoodločbo.

ske ... nič iz ... Marija ... ka. Irena ... a. Darinka ... bote — de- Rakičana — ... dar iz Krupliv-

— Alžirsko osvobodilno gibanje je zakonita politična organizacija.

— Internirane osebe v Franciji in Alžiru bodo izpustili najpozneje v 20 dneh. Takoj bodo razglasili amnestijo, aretirane osebe pa bodo izpustili. Vsi begunci se bodo lahko iz drugih držav vrnili v Alžir.

Glasovanje o samoodločbi je treba izvesti v roku od treh do šestih mesecev. Predlog o datumu bo dala izvršna oblast najpozneje dva meseca potem, ko bo prevzela svojo dolžnost.

DRUGO POGLAVJE

Alžirska država bo izvrševala suverenost v deželi in zunaj nje. Svobodno bo odločala o zunanji politiki in obrambi in si izbrala političen in družbeni sistem, ki najbolj ustreza interesom alžirskega naroda.

— Proti nikomur ne bodo sodno ali policijsko ukrepali zaradi ...enja, ki ga je imel do dogod... v Alžiru do dne, ko bodo iz... referendum, in zaradi de... jih je storil do trenutka, ...ne veljati sporazum o pre... ZA BO POI SVOJ KAKO DITE P... ...dobju treh let po samo... ...o vsi francoski držav... ...ravno uživali alžirske pravice. Gre za državljane, rojene v Alžiru, ki imajo dokaze, da so 10 let stalno živeli na alžirskem ozemlju, za francoske državljane, ki so deset let stalno prebivali na tem ozemlju, medtem ko je eden izmed staršev rojen v Alžiru, in za francoske državljane, ki lahko dokažejo, da so živeli v Alžiru 20 let. Francoski državljani, ki bodo dobili alžirsko državljanstvo, ne bodo mogli hkrati uživati francoskih državljanskih pravic. Alžirski državljani francoskega rodu bodo lahko s polno pravico sodelovali v javnih poslih, njihovo predstavništvo v zakonodajnih telesih pa naj ustreza njihovemu številu.

— Imeli bodo pravico, uporabljati v stikih z zakonodajnimi oblastmi in oblastmi francoščino. Alžir bo sodeloval v pasu franca in bo imel svojo valuto in devizne rezerve.

— Francosko-alžirski odnosi bodo temeljili na obojestranskem uživanju koristi v interesu obeh strank. Alžir bo zajamčil francoske interese in pridobljene pravice fizičnih in pravnih oseb v pogojih, ki jih določa deklaracija. Francija pa bo s svoje strani nudila Alžiru tehnično, gospodarsko in kulturno pomoč za gospodarski in družbeni razvoj Alžira.

— Francosko-alžirsko sodelovanje bo zajamčilo tehnični organ za izkoriščanje naravnih bogastev na območju Oazisa in Saura. Ta organ, sestavljen iz predstavnikov obeh strani, se bo ukvarjal z gradnjo inštalacij, ki so potrebne za izkoriščanje podzemnega bogastva. Proučeval bo prošnje za dajanje koncesij in dajal strokovno mišljenje o zakonskih predlogih in uredbah s področja rudarstva, alžirska država pa bo izdajala dokumente o koncesijah in suverene zakone o rudnikih.

OSTALA POGLAVJA

V duhu TRETJEGA POGLAVJA bodo število francoskih čet zmanjšali na 80.000 ljudi v dvanajstih mesecih od dne referenduma. Ostale čete bo Francija umaknila v roku dveh let. Alžir da Franciji v zakup za 15 let oporišče Mers el Kabir. Prav tako bo dal nekatera letališča, vojaške poligone in inštalacije, ki so ji potrebni.

ČETRTO POGLAVJE pravi, da bosta obe deželi na miroljuben način rešili vsa ostala sporna vprašanja. Imeli bosta pravico na pomirjevanje ali arbitražo. Vsaka izmed strank se bo lahko obrnila tudi na Mednarodno sodišče pravice v Haagu.

PETO POGLAVJE govori o posledicah pravice do samoodločbe. Francija bo v primeru, če bodo Alžirci sprejeli rešitev o neodvisnosti in sodelovanju, takoj priznala alžirsko neodvisnost in takoj izvršila prenos oblasti. Ob istem času bodo pričele veljati odredbe, ki jih obsega splošna deklaracija, ter drugi dokumenti. Začasna izvršna oblast bo v treh tednih organizirala volitve v alžirsko narodno skupščino, kateri bo izročila svojo oblast.

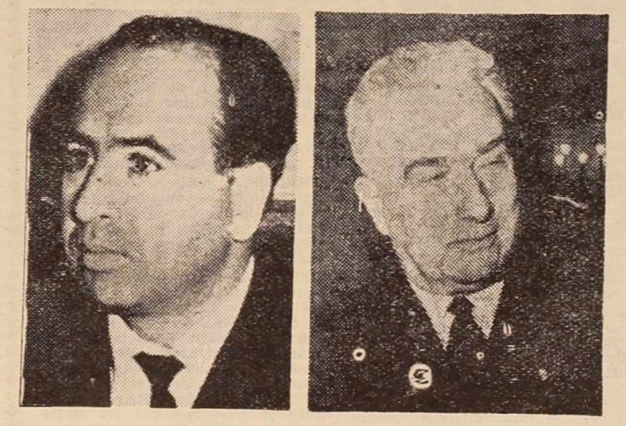

Podpisnika evianskega sporazuma: podpredsednik začasne alžirske vlade Belkasem (levo) in francoski predstavnik Joxe

Na relaciji: krajevni odbori — komuna

(Nadaljevanje z 2. strani)

va na zborih občanov sta najboljša v Križevcih, na Razkrižju in v Bučkovcih. Kar zadeva mesto Ljutomer, bi morali odborniki ne glede na obremenjenost v organih družbenega upravljanja s svojimi izkušnjami in poznavanjem problematike in problemov v večji meri seznanjati širši krog občanov. Za krajevne odbore pa velja, da je tam, kjer so dobre krajevne organizacije SZDL in boljša kadrovska zasedba, tudi delo teh pomožnih organov ljudske oblasti boljše.

Doslej so se ukvarjali krajevni odbori več ali manj z reševanjem problematike cest, sedaj pa se zavzemajo tudi že za urejanje krajevnih prostorov, za delo organizacij in ponekod za ustanovitev otroških varstvenih ustanov (Cven, Stara cesta). Kaj več jim niso doslej dopuščale tudi razmeroma pičla materialna sredstva, s katerimi so razpolagali. Problematika cest bo pereča tudi še v bodoče, saj kmetijske organizacije ne glede na razmah mehanizacije ne kažejo dovolj razumevanja za urejanje teh komunalnih problemov.

B. Š.

Križevci v Prekmurju

Gasilsko društvo v Križevcih v Prekmurju v zadnjih letih ni bilo kdo ve kako aktivno. Zlasti šibko je bilo v kadrovskem pogledu. V zadnjem času pa se stanje znatno izboljšuje. Pred kratkim so imeli izpite za izprašane gasilce. Te je opravilo kar 12 članov.

AVTOBUSNE GARAŽE V LENDAVI

Lendavsko Avto-moto društvo je do sedaj docela upravičilo svoj obstoj. Razen izobraževalnega dela — organiziranja raznih tečajev za voznike amaterje, je društvo začelo v precejšnji meri sodelovati tudi pri reševanju komunalnih problemov.

Društvo je že lani začelo s skromnimi sredstvi graditi več avtobusnih garaž, ki so jih v Lendavi tako pogrešali. Predračun za te gradnje je znašal 14 milijonov, dotacije pa so v ta namen prejeli le milijon 800 tisoč dinarjev. Začeli so iskati najcenejše možnosti ter namenili za gradnjo večno sredstev, zasluženih s prevozništvom. Uspehi niso izostali. Prve štiri avtobusne garaže so že dograjene, enako tudi spalnice za osebje avtobusov, kmalu pa bo dograjena še ena avtobusna garaža ter tri za tovornjake. Nameravajo pa urediti še primerno mehanično delavnico. Dogradili so tudi dve manjši garaži. Računajo, da bodo vse začete gradnje končali že čez nekaj mesecev.

Lani so organizirali kar štiri tečaje za šoferje amaterje, letos pa jih bodo morali verjetno še več, ker število motornih vozil vedno narašča. Razen tega bodo letos organizirali tudi močan pionirski krožek. V tem krožku bodo usposabljali pionirje — miličnike ter iz njihovih vrst sestavili tamburaški zbor. Instrumente imajo že zagotovljene. Pionirji se bodo v tem krožku naučili tudi vožnje z mopedom in še marsikaj drugega. Moped je društvo že kupilo, v programu pa ima še nakup pionirskega avtomobila. Zanimanje za ta krožek je med pionirji veliko.

Načrti in uspehi lendavskega avto-moto društva torej niso majhni, pravijo pa, da bi bili še večji, če bi imeli za prevozništvo novejše avtomobile. -js-

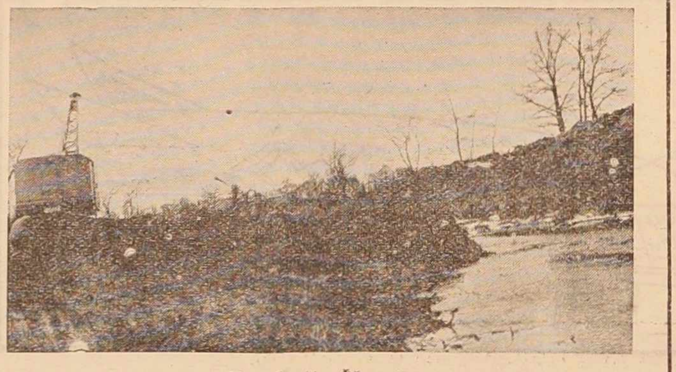

Regulacija Ščavnice

Novi servisi stanovanjskih skupnosti v Ljutomeru in Murski Soboti

DOBRI NAMENI IN ČISTI RAČUNI

Komisija za ustanavljanje servisov pri stanovanjski skupnosti v Ljutomeru se lahko postavi in pohvali že z vrsto očitnih uspehov. Tako deluje danes že več servisov ki se ukvarjajo z uslugami v splošno zadovoljstvo občanov. To velja predvsem za čevljarski in šiviljski servis, saj ni v mestu nobenega zasebnega čevljarja več, šivilja pa je le še ena, kar je za današnje potrebe premalo. Z uspehom delujejo še pleskarski, krojaški in elektroradioservis, dalje servis za komunalno dejavnost in damsko frizerski servis.

Enaka potreba je narekovala ustanovitev dimnikarskega servisa, saj ni v mestu nobenega dimnikarja in je bilo treba za vsako najmanjšo dimnikarsko uslugo v Noršince ali na Cven. Prav tako bi radi ustanovili še servis za žaganje drv, ki bi skrbel tudi za opravljanje takšnih uslug, kot so sekanje drv na domu, urejanje vrtov in podobno. Kaže da bo stanovanjska skupnost poskrbela tudi za to reč.

Kar zadeva obrat družbene prehrane, v Ljutomeru že imajo 1 milijon dinarjev za inventar in še nekatere stvari, čakajo le, da bodo na razpolago prostori. Kaže, da je za zdaj okrog 200 reflektantov samo za kosila, tu pa je še tudi možnost, da bi obrat pripravljal tople malice za kolektive. Ne glede na to je delo že obstoječih servisov uspešno, saj nudijo cenene usluge. To toliko bolj, ker so sicer oproščeni družbenih dajatev, morajo pa z izkupičkom zbrati sredstva za plače amortizacijo strojev, najemnino in druge režijske stroške. Težavno je tudi s kadri, saj je ljudi brez skomercializirane miselnosti, a z voljo do dela, težko dobiti.

Tudi v M. Soboti je servisna dejavnost v okviru stanovanjske skupnosti iz leta v leto bolj uspešna. Občani opažajo to morda še najbolj pri brivsko-servisnem servisu, ki ima pri britju in striženju za 20 dinarjev cenejše usluge, pri ženskih storitvah pa tudi do 150 dinarjev. Res je sicer, da je tudi ta servis oproščen družbenih dajatev, mora pa dajati stanovanjski skupnosti tista sredstva, ki bi jih sicer morala dajati občina. Dalje stanovanjska skupnost vzdržuje Dom pionirjev in mladine. za marsikatero servisno dejavnost pa bo potrebno še nabaviti stroje. Samo v brivsko-frizerski servis je vložila stanovanjska skupnost 1,200.000 dinarjev. Očitki, da gre tukaj za storitveno dejavnost, ki ni v skladu s predpisi, so torej odveč in v škodo občanov.

Sploh so bili tudi vsi servisi soboške stanovanjske skupnosti ustanovljeni zaradi potreb in ob pomanjkanju strojev in orodja. Mizarski servis ima le cirkularko, vse ostalo pa opravljajo zaposleni v tem koristnem servisu le z ročnim delom. Kaže, da bodo letos dobili skobelnik za poldrug milijon dinarjev. Med novimi dejavnostmi je treba omeniti pobiranje zank na ženskih nogavicah, medtem ko je za vodovodno-instalaterski servis znano, da si je za začetek izposojal orodje. Dobro je steklo tudi delo v kemični čistilnici, ki je prav tako velika pridobitev za občane, saj prišteđi občanom denar in čas.

Sredi prihodnjega meseca bo začel z delom še pleskarski servis, ki bo imel obilo dela pri urejanju pročelij hiš in z drugimi popravili. Šivalno-krpalni, zidarski in čevljarski servis so z uslugami že na tekočem, to pa danes veliko pomeni: dober namen in čiste račune hkrati. -bš-

Konkreten odnos do kulture

V želji po hitrejšem gospodarskem razvoju smo včasih hoté, največkrat pa nehote pozabljali, da mora vzporedno z gospodarskim razvojem rasti tudi kulturno življenje. Tu in tam sicer še razumejo pod kulturo le nastope igralskih skupin, pevskih zborov in smo že pri kraju. Toda to področje se širi in pridobiva na svojem pomenu tako, da mu v tekmi med posameznimi družbenimi sistemi pripada vloga pomembnega šahovskega skakalca in trdnjave. In končno, človek vedno bolj oblikuje proizvode z lastnim soustvarjanjem; v proizvajalčevem delu mora biti več tako imenovane fine izoblikovanosti.

O teh mnogih vprašanjih smo v zadnjem času tudi precej razpravljali ter prišli do jasnega spoznanja: s takim mrtvilom, kot je ponekod v Pomurju ne moremo naprej. Ljudje si želijo kulturno življenje in so tudi pripravljeni zanj nekaj žrtvovati. *Mnoge, z velikim prizadevanjem občanov predvsem pa mladine, zgrajene zadružne dvorane in druge prostore v zadružnih domovih so ponekod kaj hitro spreminjali v različna, sicer potrebna zadružna skladišča.* Vsem ljudem to ni bilo po volji, ali kaj hočeš, spraševalo se ni dosti in tako so nekateri, za kulturo vneti vaščani resignirano obstali in se pasivizirali. Nekateri, ki so pa vneto zagovarjali taka »gospodarska prizadevanja«, pa niso bili povsem iskreni v svojih izjavah, kajti nekje so imeli skrito resnico: za staro konservativnost in stare družbene odnose na vasi je manj nevarno včasih na pol prazno skladišče, kot pa življenja polna dvorana odnosno zadružni dom, kjer bi se hitro vzgajal in doraščal nov, mladi rod socialistične družbe.

MNENJA - POLEMIKA

Nekatere knjižnice je prekril prah in ostale so pozabljene. Še in še bi lahko našteval ob stalnem ponavljanju enega izmed naših osnovnih problemov, manjkajo nam kadri. Toda imamo ljudi, ki bi radi študirali ali že študirajo, nimajo pa vseh osnovnih pogojev. Eden izmed osnovnih pogojev za nemoten študij je predvsem literatura. In v tem je ena izmed osnovnih nalog, da začnemo sistematično organizirati vse pogoje, kako omogočiti čim širšemu krogu ljudi hitrejši in naprednejši razvoj. Eden takih pogojev je brez dvoma Center, ki mora organizirati in pomagati pri študiju predvsem izrednim študentom na višjih in visokih šolah. Toda Center bo umirajoče telo brez razvite Študijske knjižnice in nikakor se ne sme večno ponavljati, da bodo študirajoči potrošili več časa za iskanje in zbiranje potrebne literature kot pa za študij. Ob tem se moramo zamisliti, saj je zelo hudo, če morajo na pr. že dijaki iskati najosnovnejšo literaturo za svoje maturitetne naloge po Študijskih knjižnicah v Ljubljani, Mariboru in drugje. Ustvariti najosnovnejše pogoje to se pravi, urediti problem literature je prva naloga in tudi prvi naš izpit v odnosu do kulture, vsaj kot smo o tem razpravljali na okrajnem in občinskih posvetovanjih. Pomagati vsem, ki želijo študirati, ki se želijo izobraževati in se pripravljajo za večje znanje, pomeni pospeševati vsestranski razvoj Pomurja in s tem seveda tudi vsestransko dvigamo nivo našega tolikokrat poudarjenega delovnega proizvajalca in upravljalca. Iz dneva v dan opažamo, da na prvem mestu pri izrednih študentih niso več toliko materialna vprašanja, pač pa vedno težje postaja: kje postajajo, kje dobiti potrebno literaturo in prepotrebnega svetovalca ob pozameznih vprašanjih. Prav zaradi tega ne bi smelo biti vseeno delovnim ljudem Pomurja, posebej pa še vsem kolektivom, v kakem položaju so naše knjižnice, ali so pravilno usmerjene pri nakupu knjižnega fonda, kako je s kadri in s finančnimi sredstvi, da bodo lahko vedno podpirale napreden razvoj na svojem področju, še več, da bodo tudi pomemben sooblikovalec življenja.

Konkretno pa smo pred vprašanjem ali bomo sposobni v Pomurju zbrati toliko sredstev, da bomo lahko odkupili zelo bogato knjižnico pokojnega, znanega slovenskega zdravnika dr. Alfreda Šerka. Okrajni svet za prosveto in kulturo ter upravni odbor Študijske knjižnice v Murski Soboti sta 24. februarja 1962 poslala vsem občinskim ljudskim odborom, zbornicam in nekaterim kolektivom večjih gospodarskih organizacij pisma s prošnjo, naj finančno podpro to akcijo. V Šerkovi knjižnici se nahaja poleg najvažnejšega revijalnega tiska še vse najvažnejše slovensko leposlovje in mnogi prvi tiski. Mnogo tega, kar je v tej knjižnici še nimamo v Pomurju in dosti od tega pa nujno rabimo.

Pomembnost te naše akcije so razumeli tudi v Ljubljani in Republiški sklad je določil 800.000 dinarjev kot pomoč za odkup Šerkove knjižnice. V okraju pa se je doslej in med prvimi odzval vabilu kolektiv DOZ ter sporočil, da bodo prispevali 30.000 dinarjev. Zadružni svet kmetijske zadruge M. Sobota je sporočil, da bodo o tem razpravljali in upamo, da ne bomo brali negativnega sklepa. Manj razumljivi in človeka celo začudijo taki odgovori, kot ga je poslala Obrtno komunalna zbornica (štev. 01-67/2-62, dne 1. marca 1962), da »zbornica po proračunu nima tovrstnih sredstev«. Morda je res, da kaj takega niso predvidevali, saj tudi nihče od nas, vendar ta akcija in sploh Študijska knjižnica pa je pomemben činitelj pri vzgoji kadrov. Podoben, negativen odgovor pa je doslej poslalo še Kmetijsko gospodarstvo Rakičan in Občinski ljudski odbor Ljutomer.

Da, ob teh vprašanjih polagamo izpit, kakšen je naš konkreten odnos do kulture. Ako ne bomo ustvarjali pogojev, ki so osnovni za izobraževanje mladih generacij in starejših kadrov, jih tudi ne bomo imeli in bo kmalu postalo že smešno stalno ponavljanje: nimamo kadrov.

Vanek Šiftar

Sekcije SZDL v M. Soboti že delajo

Sekcija za družbene in družtvene organizacije pri mestnem odboru SZDL v Murski Soboti je letos v mesecu januarju prvič organizirala javno razpravo o problematiki društev.

Ker se je pokazala potreba po novih organih, sta bili na novo imenovani dve komisiji in sicer: komisija za pomoč pri delu društvom in komisija za koordinacijo dela z društvi.

Drugo tako razpravo bo sekcija za družbene in družtvene organizacije imela 28. tega meseca v dvorani občinskega odbora SZDL, na katero so vabljeni vsi predstavniki društev, kakor tudi ostali občani. Na tej razpravi bo govora o dotacijah društvom in o ostalih problemih društev.

Pred ustanovno skupščino Zveze združenj borcev NOV v Pomurju

Kot je znano, je lanskoletni kongres ZZB NOVJ sklenil, da se organizacije Zveze borcev NOV, Zveze vojaških vojnih invalidov, Združenje rezervnih oficirjev in podoficirjev, združijo v enotno organizacijo do zaključno okraja, medtem ko bodo v občinah še delovale samostojno, vendar v najtesnejši medsebojni povezavi.

V skladu z določili Statuta Zveze združenj borcev NOV smo že v vseh občinah našega okraja izvedli konference krajevnih bojevniških organizacij in tudi skupščine Združenja borcev NOV, vojaških vojni invalidov, rezervnih oficirjev in podoficirjev.

Na 71. krajevnih konferencah bojevniških organizacij, so vodstva le-teh podala obračune dela za minulo obdobje, obračun dejavnosti v lanskem, jubilejnem letu naše ljudske revolucije. Na 18. občinskih skupščinah pa so delegati krajevnih organizacij prisluhnili poročilom dosedanjih občinskih odborov ZB NOV, ZVVI in ZROP, ki so v svojih poročilih prikazali dosežene uspehe v delu organizacij in govorili tudi o perečih problemih in težavah, s katerimi so se srečavali pri opravljanju svojega poslanstva. Na vseh občinskih skupščinah je bilo izvoljenih tudi 60 delegatov za ustanovno okrajno skupščino Zveze združenj borcev, ki bo proti koncu marca v Murski Soboti.

V skladu s skrbjo za človeka, za njegove življenjske in delovne pogoje, ki je značilna za naš socialistični-družbeni razvoj, se uveljavlja tudi posebna skrb za udeležence revolucije. Ta skrb družbe ni osnovana na nekih posebnih pravicah, temveč je usmerjena na reševanje vseh tistih problemov, ki so posledica vojne in vojnih naporov. Probleme borcev in invalidov zato obravnavamo v okviru splošne družbene problematike in jih tudi rešujemo v skladu z objektivnimi možnostmi.

Naglo rastoča ekonomska moč socialistične države je omogočila, da so bili v zadnjih letih sprejeti pomembni zakonski predpisi s področja bojevniške zakonodaje. Spremenjena in dopolnjena zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju sta prinesla precejšnje ugodnosti za udeležence NOB, zlasti za tiste pred 9. sept. 1943. Znatno so se zvišali prejemki osebnih vojaških vojnih invalidov, uveden je poseben dodatek za borce, ki imajo nizke mesečne prejemke.

V skladu s priporočili IS Ljudske skupščine LRS so vsi občinski ljudski odbori v Pomurju (razen ljudskega odbora občine Petrovci-Šalovci, imenovali posebne komisije, ki obravnavajo problematiko borcev in invalidov na svojem področju. Te komisije pa še niso vsepovsod zaživele.

Okrajne bojevniške organizacije so nudile svojim članom učinkovito pomoč pri realizaciji njihovih zakonitih pravic s področja pokojninske in invalidske zakonodaje. V zadnjih letih je bilo blizu 50 udeležencev NOB redno in izjemno upokojenih, 269 tovarišem in tovarišicam pa smo nudili tudi vso pomoč, da jim je bila udeležba v NOB priznana v delovno dobo, medtem ko smo 27 nekdanjim borcem pomagali, da so uveljavili poseben dodatek k plači. Organizacije Zveze borcev in ZVVI so se trudile, da bi pridobile čimveč svojih članov za vpis v razne šole in tečaje. V povojnih letih si je pridobilo nepopolno srednjo, srednjo in visoko izobrazbo 315 članov Zveze borcev in vojaških vojnih invalidov. Sedaj pa obiskuje različne šole 49 udeležencev NOB. V minulem letu smo evidentirali vse borce, zaposlene v gospodarskih organizacijah in storili vse potrebno, da bi 152 članov ZB, ki še niso imeli ustrezne kvalifikacije, napravilo izpite za dosego kvalifikacije. Akcija se je začela v drugi polovici preteklega leta in bi morala biti zaključena do konca leta. Žal pa smo imeli velike težave z odsekom za delo pri OLO.

Okrajni ljudski odbor je v prejšnjem letu zagotovil milijon dinarjev za reševanje nekaterih težkih socialnih problemov naših borcev in invalidov. Iz teh sredstev so bile dodeljene začasne in enkratne priznavalnine 46 udeležencem revolucije.

Po posredovanju bovejniških organizacij so od leta 1960 naprej občinski ljudski odbori in gospodarske organizacije rešili 11 najbolj perečih stanovanjskih problemov bivših borcev in vojaških vojnih invalidov. V okraju pa imamo še 45 nekdanjih borcev, ki so vložili prošnje za dodelitev ustreznega družinskega stanovanja. Občinski ljudski odbori so sprejeli obveznosti, da do konca t. l. preskrbijo primerna stanovanja za 15 borcev in invalidov.

Razen tega ne smemo prezreti še dejstva, da je tudi v Apaški kotlini 62 nekdanjih borcev, ki živijo v slabih in neprimernih stanovanjih.

V letu 1960 in 1961 smo izvajali zdravstvene preglede za člane Zveze borcev. Žal se niso vsi odzvali tej akciji in je bilo pregledanih samo 340 udeležencev NOB. Po končanih pregledih so občinski ljudski odbori krili stroške za zdravljenje 62 borcev, ki so bili poslani v razna klimatska in toplička zdravilišča. Kar zadeva zdravje udeležencev revolucije smo lahko zaskrbljeni. To nam pokaže primer 192 zdravniško pregledanih borcev — kolonistov v Apaški kotlini.

Poglavitni problem v našem okraju predstavljajo borci — kolonisti v Apaški kotlini. V načrtu je, da se v doglednem času v G. Radgoni ali v Apačah ustanovi invalidsko podjetje, ki bi zaposlilo odvečno delovno silo.

Organizacije Zveze borcev in Zveze vojaških vojnih invalidov so vsa povojna leta uspešno pomagale otrokom padlih borcev in ŽFN pri šolanju in jim tudi nudile materialno pomoč.

Od skupnega števila 294 otrok padlih borcev in žrtev fašističnega nasilja, kolikor smo jih vodili v evidenci leta 1950, imamo sedaj na področju Pomurja še 79 mladincev in mladink, ki obiskujejo različne šole in se tako usposabljajo za samostojno življenje. Učni uspehi so seveda različni. Toda omeniti moramo, da ima od navedenega števila 11 mladincev in mladink slabe ocene v šoli.

Minulo — jubilejno leto — 20-letnice ljudske revolucije je zelo poživilo aktivnost bojevniških organizacij na področju zgodovinske, muzejske, spomeniške in izvenarmadne dejavnosti.

Zbrali smo v glavnem vso zgodovinsko gradivo iz NOB z območja desnega in levega brega Mure. Sestavljena je bila kartoteka vseh spomenikov NOB in grobišč, zbrani podatki za 64 prvih partizanskih družin s področja okraja, zbrano in obdelano gradivo o I. Prekmurski partizanski četi, napisanih je bilo več kot 300 življenjepisov padlih borcev, talcev in umrlih internirancev, zbrani so bili podatki za vse pomembne kraje iz NOB v Pomurju. Pokrajinski muzej v Murski Soboti je s pomočjo organizacije Zveze borcev organiziral razstavo »Pomurje v NOB« po vseh večjih občinskih centrih, ki si jo je ogledalo skupno 25.647 ljudi. Tudi muzej NOB v Ljutomeru in Muzejska zbirka NOB sta priredili razstavo dokumentov iz NOB, ki se jih je ogledalo veliko število ljudi. Na področju spomeniške dejavnosti v prejšnjem letu beležimo odkritje dveh spomenikov in dveh spominskih plošč.

JOŽE JANEŽ

KANALIZACIJA, ASFALTIRANJE CEST IN KOPALIŠČE V BELTINCIH?

Beltinčani so se zadnje čase zavzeli tudi za komunalno dejavnost. Najprej imajo v programu ureditev kanalizacije in pločnikov v središču vasi, nato pa asfaltiranje nekaterih pomembnejših vaških cest. In končno predvidevajo tudi gradnjo letnega kopališča v parku. Nekaj sredstev imajo za to gradnjo že obljubljenih, računajo pa še na sredstva iz občinskih virov. Pri gradnji kopališča bi radi letos končali vsaj osnovna dela.

Pobudo za ureditev kanalizacije in pločnikov je dala sekcija za komunalno dejavnost in to zaradi predvidenega asfaltiranja ceste Rakičan—Lendava. O tem so nato razpravljali na razširjeni seji predstavnikov krajevnega odbora, krajevnega odbora SZDL ter predstavnikov občinskega ljudskega odbora. Vsi so to pobudo odobravali. V minulem tednu so o tem predlogu razpravljali še na zboru volivcev, ki je bil izredno dobro obiskan (udeležilo se ga je blizu 300 ljudi). Na tem zboru so tudi osvojili predlog, da asfaltirali vaške ceste, k... ljejo do pomembnejših ... tov.

Zbor volivcev je ... sklep o 2-odstotnem ... nem samoprispevk... namenili za ured... nih komunalnih ... so tudi, da bodo sami pomagali pri gradnji in ostalih delih, da bi se stroški kar najbolj zmanjšali. Potrebno je omeniti tudi izredno voljo mladine. Odločili so se namreč, da bodo za ta komunalna dela sestavili posebno brigado. Računajo, da bodo sodelovali tudi mladinci iz okoliških aktivov.

V Beltincih pa bi radi kar najprej uredili primerno pisarno za krajevni odbor Socialistične zveze. To bodo baje uredili v pritličju novega ...lskega doma. Večino sredstev za ureditvena dela imajo ... pravljenih in računajo. (Nadao lahko pisarno odprli ...aja. -js-

Tole skupino smo ujeli na trak v Zadružnem domu v Gradišču.

Delo v vinogradu ni lahko, posebno še na takih strmih legah, kot so ponekod v lendavski okolici

POMURSKI VESTNIK ODKRIVA POMURJE

V Gradišču smo zabeležili

Ta teden smo za našo rubriko pripravili sestavek o Gradišču pri Tišini. V vasi je bilo tokrat nekam tiho. To pa je razumljivo, saj je mrzel veter silil ljudi, da so ostali v hišah ter se oprijeli dela, kakršno je za takšen čas pač najbolj primerno. Takega dela pa je vedno dovolj. Bliža se setev in nanjo se je potrebno pravočasno pripraviti.

Kljub vsemu pa je vsakdo našel toliko časa, da smo malo pokramljali o tem in onem. Kaj hitro sem spoznal, da so Gradiščani iznajdljivi ljudje. To sem lahko sklepal posebno po tem, kako so rešili nevšečnosti z dvorano. V zadružnem domu imajo namreč precej obsežno dvorano, ki jo skozi vse leto s pridom uporabljajo. Kmetijska zadruga M. Sobota, ki je lastnik dvorane, pa bi hotela imeti skladišče. Nekaj časa so skladščili kar v dvorani, vendar to ni dolgo trajalo. Vaščani bi radi imeli dvorano, zadruga pa skladišča. Vse v enem prostoru pa ne gre, bi rekli. Pa ni tako. Sledilo je nekaj razgovorov. Zadevo so kmalu uredili. Odločili so se, da bodo dvorano med stropom in podom premostili z vmesnim stropom ter tako dobiti dva prostora. V spodnjem bo skladišče, v zgornjem pa dvorana. Razlika bo le v tem, da bo strop nižji.

V zadružnem domu pa še doslej niso uredili vseh prostorov. Nekateri so se zavzeli za to, da bi v njih uredili pekarno in morda še kopalnico. Predmet razprav na večnih sestankov je tudi nakup televizorja. V marsikateri vasi so že kupili televizor, zakaj ga ne bi tudi v Gradišču, se sprašujejo vaščani. In res je tako. Ta predlog je toliko bolj aktualen, ker imajo v Zadružnem domu tudi primerno sobo, kjer bi lahko televizor namestili. Niso se še odločili, ali bodo denar za televizor zbrali ali pa bodo zaprosili zadrugo, da jim pri nakupu pomaga.

Med razgovorom sem tudi zvedel, da želijo v vasi še letos končati z urejanjem cestne razsvetljave, precej dela bodo imeli tudi s cestami. Morali bodo navoziti več sto kubičnih metrov gramoza ter obnoviti tudi jarke. Pravijo pa, da bi jim morala pri tem delu pomagati tudi zadruga, ki ceste v veliki meri uporablja. Če že ne z denarnimi sredstvi, naj bi dala na razpolago vsaj traktor ali avtomobil za prevoze.

Zadnje vrstice pa sem prihranil za mladino. O mladini sem slišal samo pohvalne besede in menim, da to tudi zaslužijo. Ni še dolgo tega, ko so naštudirali igro »Razvalina življenja«. Igro so prvič uspelo uprizoriti na domačem odru, minulo nedeljo pa so se predstavili še v Dokležovju. Povedati pa moram, da se zanimajo tudi za razna predavanja in podobno.

J. Stolnik

LEP USPEH

Prisrčen plosk in tople želje gledalcev in poslušalcev v dvorani RTV Ljubljana so pretekli petek spremljale prihod na oder malega Jerneja Lukača, ki je nosil veliki bas-bariton in njegovega starejšega brata Janeza, ki je nastopil s harmoniko. Za tema so prišli še Jože Škrilec s klarinetom in Dragec Hanžekovič s trombo ter Jožek Zver s kitaro. In dobro so zaigrali. Saj so učenci Glasbene šole v Murski Soboti. Zaigrali so tako resno, da jim je komisija morala pokazati za njihovo znanje dvakrat po devet točk in enkrat osem, kar je pomenilo v denarni nagradi 21.000 dinarjev, odnosno 26 točk od 30 možnih. Oddaje se je udeležil tudi vodja ansambla, Jože Grlec.

Ante Novak

VESTI

LJUTOMER — V nedeljo je bil v Ljutomeru občni zbor gasilske zveze, na katerem so razpravljali o problematiki gasilstva v ljutomerski občini. V občinsko ljutomersko gasilsko zvezo je vključenih 42 gasilskih društev.

GORICA — Mladinski aktiv v Gorici je na letni konferenci sprejel obširen delovni program. V zimskih dneh so naštudirali veseloigro Frana Lipaha »Glavni dobitek«. Na domačem odru so igro že dvakrat uprizorili. Nameravajo pa z igro gostovati tudi v okoliških vaseh.

GORICA — Klub mladih proizvajalcev v tej vasi ima svojo parcelo, na kateri so lani pridelali pšenico. Pridelek so prodali kmetijski zadrugi v Puconcih. Letos pa so na parceli posejali deteljo. Izkupiček bodo porabili za nabavo televizorja ali pa bodo uredili dvorano.

PUCONCI — Na mladinski konferenci v Puconcih so delegati predlagali, da bi naj krajevni komite LMS organiziral tečaj za mopediste. Za izpit se je prijavilo nad 20 kandidatov.

CEZANJEVCI — Prosvetno društvo v Cezanjevcih bo v kratkem kupilo novi televizor. Nekaj sredstev imajo že pripravljenih, za denarno pomoč pa so zaprosili še krajevni odbor. Televizor bodo namestili v dvorani gasilskega doma.

DOBROVNIK — Zvedeli smo, da bodo v kratkem med Dobrovnikom in Turniščem urejali cesto,, ki bo skrajšala pot med obema krajema za preko tri kilometre. Doslej so morali voziti preko Renkovec. Pred dnevi je bager že nakopal potreben gramoz, pri urejanju ceste pa bodo pomagali tudi vaščani obeh vasi.

LJUTOMER — Lansko jesen je začela gradbena enota ljutomerske opekarne v trikotu med Ormoško cesto in železniško progo v Ljutomeru graditi cenene enostanovanjske in dvostanovanjske hiše po načrtih Projektivnega biroja iz Ptuja. Doslej so zgradili že devet takih hišic, do konca leta pa jih bodo zgradili še 28. Za te hišice je med delavci in uslužbenci veliko zanimanje. Nekateri prispevajo tudi preko polovico lastnih sredstev, za ostalo pa dobijo kredite.

GRAD — Tudi pri Gradu so za 8. marec priredili lepo proslavo. Proslavo je organiziral odbor zadružnic skupno s prosvetnim društvom. Imeli so precej bogat kulturni program. Proslave se je udeležilo blizu 60 žena.

CEZANJEVCI — Cezanjevčani se sprašujejo, kdaj bodo v vasi končno začeli graditi stanovanja za učitelje. Lani so v sodelovanju z okoličani izdelali opeko ter pripravili še precej drugega potrebnega materiala za 4-stanovanjsko zgradbo.

LJUTOMER — TVD Partizan v Ljutomeru je začelo predzadnjo soboto začetni in nadaljevalni plesni tečaj, ki ga vodi plesni mojster Simončič iz Maribora. V tečaj se je prijavilo največ mladincev in to v začetnega, nekoliko slaba pa je udeležba na nadaljevalnem tečaju.

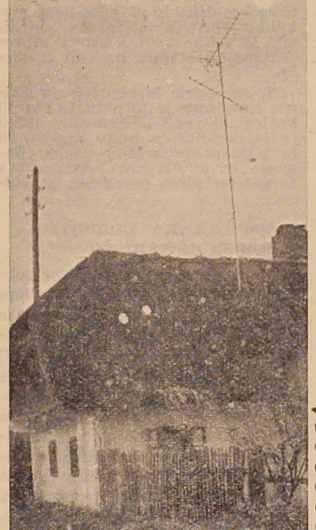

Novo in staro: televizijska antena na eni izmed starih hiš v Murski Soboti.

MALA KRONIKA

S TOVORNJAKOM ZAVOZIL V OBCESTNI JAREK

V minulem tednu je prišlo do prometne nesreče na relaciji M. Sobota—Tropovci. Ob srečavanju tovornega avtomobila, ki ga je upravljal Anton Hamler iz Gor. Radgone in tovornjakom, katerega je upravljal Jože Korošak iz Ljutomera. Do nesreče je prišlo zaradi nepravilno nameščene luči na prvem tovornjaku, tako da je nasproti vozeči tovornjak zavozil v obcestni jarek in se prevrnil. Ob uporabi »alkostopa« je bilo ugotovljeno, da je bil voznik prvega tovornjaka vinjen. Na vozilu je nastalo za okrog 20 tisoč dinarjev materialne škode.

TRČILA STA DVA OSEBNA AVTOMOBILA

V bližini mostu na Muri v Petanjcih je v nedeljo prišlo do trčenja dveh osebnih avtomobilov

Osebni avtomobil, katerega je upravljal Rudolf Kmetec iz M. Sobote je ob priliki srečavanja z osebnim avtomobilom, katerega je upravljal Franc Rituper iz M. Sobote, zaviral na spolzki in zasneženi cesti ter ga je tako zaneslo v nasproti prihajajoči avtomobil. Materialna škoda na obeh vozilih znaša okrog 30 tisoč dinarjev.

VINJENI VOZNIK ZAVOZIL V JAREK

V nedeljo je zavozil v obcestni jarek v Gornji Bistrici vinjeni voznik osebnega avtomobila Anton Dornik iz Crenšovec. V avtomobilu sta bila poleg voznika še dva potnika, ki sta dobila lažje telesne poškodbe. Vozniku je bila nadaljnja vožnja preprečena od strani organov LM.

ROJSTVA

Rodile so:
Marija Kociper iz Ižakovec — deklico, Marija Kirali iz Lendave — dečka, Irma Jambor iz Šalovec — deklico, Ana Smodiš iz Odranec — dečka, Verona Tratnjek iz Murske Sobote — deklico, Kristina Kapun iz Apač — deklico, Marica Bohorič iz Lendave — deklico. Marije Žabota iz Logarovec — deklico, Katarina Ftičar iz Kota — dečka, Sidonija Šparaš iz Murske Sobote — dečka, Marija Ivanič iz Murske Sobote — deklico, Marija Kutoš iz Rakičana — dečka, Irena Kodila iz Sela — dečka, Darinka Potočnik iz Murske Sobote — deklico, Vera Gorza iz Rakičana — deklico.

POROKE

Poročili so se:
Anton Gjergjek, zidar iz Krupliv-nika in Irma Seruga, bolničarka iz Murske Sobote; Aleksander Žižko, kmet iz Peskovec in Aranka Ružič, kmetovalka iz Peskovec; Marko Skalar, gozdarski tehnik iz Murske Sobote in Marija Apatič, anastezistka iz Murske Sobote; Stefan Horvat, delavec iz Črnelavec in Marjeta Šarkezi, delavka iz Črnelavec.

SMRTI

Umrli so:
Ludvik Koltaj iz Ratkovec, star 50 let; Jože Semenič iz Kamenščaka, star 76 let; Vera Rajner iz Rakičana, stara 49 let; Antonija Sušnik rojena Kauran iz Rakičana, stara 71 let.

AVTOMOBILISTI!

KADAR STE NA POTOVANJU, SE SPOMNITE, DA VAS ČAKAJO DOMA OTROCI! POVSOD IN VEDNO UPOŠTEVAJTE NAČELO: VZEMI SI ČAS IN NE ŽIVLJENJE! ZATO PREVIDNO, PREUDARNO, PA BOSTE VI IN VAŠ AVTO CEL. POMNITE! NEPRIJETNO JE BRATI SVOJE IME V »MALI KRONIKI«. KAKO SE TEMU IZOGNETE? BODITE PREVIDNI NA CESTI!

ŽENA - DOM - DRUŽINA

V SEZONI DEŽJA

Čiščenje dežnikov s toplo vodo in detergenti ni priporočljivo, ker se na ta nači zmanjčuje odpornost tkanine. Prav tako ni priporočljivo moker dežnik zložiti, ampak ga moramo sušiti odprtega in obešenega na kakšni vrvici. Zložimo ga šele takrat, ko je popolnoma suh.

V kolikor se vam je pripetilo, da ste omako presolili, boste slani okus popravili na ta način, da v omako vržete kocko sladkorja. Toda kakor hitro se je sladkor stopil, ali še preden se je stopil, ga z žlico odstranite iz omake.

Verjetno se vam je že pripetilo, da ste v solato vlili več kisa, kot pa je potrebno. Okus boste popravili na ta način, da solato polijete z žlico mleka, žlico olja in malo žličko slodkorja v prahu. Nato pa vso vsebino dobro zmešajte.

Limona bo veliko bolj sveža, če jo pred uporabo za trenutek spustite v zelo vročo vodo.

V kolikor želite, da bo koleraba ali pražena čebula imela še lepšo rdečkastorjavo barvo, ji dodajte pri praženju malo sladkorja v prahu.

KAKO ČISTITI POSODO IN MADEŽE

Poniklano oziroma posrebreno posodo moramo čistiti pogosto, če želimo, da ne počrni. Najlažje jo bomo očistili z milom in mlačno vodo. Nato pa moramo take predmete takoj zdrgniti z mehko krpo.

Madeže od čaja na namiznem prtu lahko odstranite, seveda, če so sveži, takole: tkanino razpnite preko odprte posode, tako da bodo madeži na sredini odprtine. Nato pa od zgoraj nalahno vlivajte neposredno na madeže vrelo vodo (najboljše iz čajnika).

Na sličen način lahko odstranite tudi maedeže od joda: madeže navlažite z vodo, potem pa tkanino razširite nad loncem, v katerem vre voda, tako da bo para uhajala skozi.

Kot dobro sredstvo za čiščenje madežev nam lahko služi tudi vazelin. Iz brisače ali robčka bomo madeže od šminke odstranili na sledeči način: madeže zdrgnite z vazelinom, nato pa operite z milom ali toplo vodo.

JABOLČNA TORTA

Za jabolčno torto potrebujete: 4 jajca, 2 veliki žlici sladkorja, 4 žlice (napolnjene do vrha) bele moke, 2 žlici mleka, 1 žlico ruma, malo soli in dve jabolki.

Dobro mešajte rumenjak s sladkorjem, dodajte moko, mleko, rum, sol in sneg, ki ste ga stolkli iz štirih jajc. Na koncu še dodajte masi jabolka, katera ste predhodno razrezali na majhne kocke. To mešanico zlijte v posodo za pečenje torte, katero ste dobro namazali in potresli z moko. Ko je torta pečena, jo prelijte s čokoladnim prelivom ali pa jo enostavno potresite s sladkorjem.

Dr. Franc Žibrik:

O prehrani otrok v predšolskem obdobju

Ko se izkobaca dojenček onstran prvega življenjskega leta polagoma iz plenic ter sčasoma shodi, si marsikatera skrbna mati oddahne — povsem po pravici. Saj je minilo najnevarnejše obdobje v življenju njenega malčka; telesno okrepljen tudi duševno vidno napreduje — če je zdrav in skladno razvit.

Vendar še daleč niso vse skrbi pri kraju, lahko bi rekel, da so se pričele le v drugi obliki. Saj vemo, da so takozvane »otroške bolezni« najpogostejše prav v dobi malega — nazivamo ga tudi: predšolskega — otroka. Neredko se zgodi, da sledi komaj preboleli bolezni kmalu spet nova. Taka zaporedna obolenja pa lahko izredno izčrpajo rastoč in razvijajoč se organizem — včasih do take mere, da podleže, ali se pa prisadi na prvotno obolenje kakšna druga kronična bolezen, ki kljub zdravljenju lahko zavre za določen čas telesni in duševni razvoj. Slednje se dogaja pri neodpornem, slabo prehranjenem telesu, ki ni sposobno zadostne prirodne obrambe napram bolezenskim povzročiteljem.

Zdravniki širom Slovenije nenehno opažamo velik procent podhranjenih otrok v razdobju enega do sedmega leta starosti. V Pomurju so razmere nekoliko slabše kot v ostalih okrajih ožje domovine. Kaj je temu vzrok, zakaj in kako pride do podhranjenosti?

Pri pregledu otrokovega telesnega in duševnega razvoja se ne smemo zadovoljiti le s podatki o teži in dolžini telesa; moramo vrednotiti istočasno stopnjo razvoja okostja, mišičja, izgled kože, debelino podkožnega maščevja itd. Vse to nam daje širši vpogled — poleg skladnega (duševnega) razvoja — v otrokov napredek za dotično starostno obdobje. Pri podhranjenosti je eden ali več naštetih faktorjev v primanjkljaju — kar vodi do zmanjšane telesne odpornosti in do pogostejšega obolevanja. Seveda so še drugi razlogi za nastanek različnih obolenj, brez dvoma pa igra v Pomurju podhranjenost pri pogostejšem obolevanju malega otroka veliko, često odločujočo vlogo.

Zakaj je temu tako? Poleg dejstva, da ima prehrana pomurskega človeka izrazito sezonski značaj (pozimi: pretežno beljakovinska in maščobna prehrana brez zadostne količine vitaminov in rudninskih soli — poleti: pretežno zelenjavna in močnata prehrana, ki je revna na žlahtnih živalskih beljakovinah) — je omembe vredna nezainteresiranost in neznanje v pogledu smotrne priprave vsakodnevne prehrane. Šege in navade, ki se dedujejo iz roda v rod, so vzrok za to, da se še danes kuha enaka hrana in na enak način v marsikaterem kmečkem domu — kot sta jo pripravljali pred več desetletji babica in prababica. Jasno nam mora biti, da je pri taki pomanjkljivo sestavljeni in nepravilno pripravljeni hrani najbolj prizadeto razvijajoče se otrokovo telo, kajti to rabi stalno in enakomerno, potrebam svoje rasti, visokovredno gradivo v vseh letnih časih — čez celo svojo mladost.

Prav tako je zmotno mišljenje, da bi bil otrok, ko smo ga odstavili od prsi ali od stekleničke, in ima že nekaj zobkov v glavnem že tudi sposoben za enako prehrano, kot jo uživajo ostali družinski člani. Na ta način lahko postanejo otroci neješči, ker si pokvarijo apetit, lahko pa nastopijo celo resnejše prebavne težave. Dalje si otrok pokvari red v prehrani, katerega je užival tekom prvega leta. S pojavom trme, ki je v tem obdobju normalen pojav pri zdravem otroku, postane problem otrokove prehrane v družini lahko kaj pereč. Ne pomaga ne palica, ne prigovarjanje, ne pretnje — otrok ne je, ker hoče uveljaviti svojo voljo pri starših, ki so navadno sami krivi za tako stanje.

Drugačne so prilike v družinah, kjer iz kakršnega koli vzroka primanjkuje hrane. V posebno žalostnem položaju so otroci v nesrečnih družinah alkoholikov — ki bi lahko v večini primerov čisto zadovoljivo živeli, če — da, če ne bi zdrknila večina plače v »tekoči obliki« po grlu očeta ali celo matere, medtem ko živi vsa družina v trajnem pomanjkanju osnovnih življenjskih potrebščin.

Da bi se vsaj pri treznih, razboritih in dojemljivih starših popravile razmere v prehrani njihovih otrok, bom v kratkem opisal, kakšna naj bi bila prehrana predšolskega otroka, da se bo razvijal v večjem zdravju telesno in duševno skladno in zadovoljivo.

(Konec prihodnjič)

Na cesti...

ŽIVAHNE RAZPRAVE

MED PROSVETNIMI DELAVCI

Zadnje čase so po naših šolah zelo oživele razprave o dohodkih prosvetnih delavcev. Ponekod se bijejo hudi besedni boji, katere povzročajo slabo pripravljeni osnutki pravilnikov, ali pa razburjanje tistih prosvetarjev, ki bi še naprej v miru želeli prejemati svojo »plačo« in obdržati svoj plačilni razred ter čimbolj odriniti nezaželene formule: dohodek po kvantiteti in kvaliteti opravljenega dela.

V marcu vsekakor pričakujemo določene rezultate, kajti s prvim aprilom bi se v prosveti naj nehalo obdobje »plač« in pričelo obdobje nagrajevanja po delu.

Večina učnih zborov gradi svoje pravilnike od spodaj navzgor, to je, po temeljitem študiju bistva za kaj pravzaprav gre in kake so možnosti, ob dokumentiranih prispevkih posameznikov kolektiva, ožji odbori pripravljajo osnutke; lete pa spet obravnavajo kolektivi kot celota. Taki pravilniki bodo prav gotovo zadovoljili kolektiv, obenem pa bodo realen odraz novih odnosov. Seveda ne manjka tudi primerov, da nekaj »izvoljenih« kuha pravilnik nekje za zaprtimi vrati brez sodelovanja s celotnim kolektivom, ki lahko le ugiba, kaj pripravljajo.

Večina prosvetnih delavcev v našem okraju je pozitivno sprejela in se vključila v prizadevanja za oblikovanje novih odnosov v kolektivih. Tu in tam sicer skuša kdo zadrževati kolo razvoja ali ga celo pomikati nazaj; takim je lani 5% dohodka po delu bilo smešno deliti, češ, kaj se bomo kregali za to malenkost, letos jim je pa 30% deliti po delu preveč. Ti iščejo, kako bi pravilnik zgradili na prežvelih stebrih, na katerih so počivali plačilni razredi, češ, saj vendar nimamo dognanih meril za objektivno merjenje učnovzgojnega dela. Ta merila so manj problematična na tistih šolah, kjer je bil storjen ustrezen korak k uveljavljanju učnega zbora kot družbenega organa, res pa je, da bo težko meriti kvaliteto dela tam, kjer poedini predavatelji še vedno uživajo popolno imuniteto nad svojim predmetom, kjer velja še vedno pravilo, da se nima nihče pravice vmešavati, kako dela njegov tovariš, kako ocenjuje, kakšen odnos ima do dijakov, kako le-ti razumejo učno snov, katero predava in slično; skratka tam, kjer še niso pričeli razmišljati o kolektivni odgovornosti do dela in uspehov, in o kompleksnem gledanju na dijaka. Na takih šolah, prizadetih je verjetno več srednjih kot osnovnih šol, razredni zbori nimajo kaj delati, zato tudi ni meril za delo posameznika, ki je na svojem področju »avtonomen« in se bo marsikomu čudno in nesprejemljivo zdelo merjenje njegove kvalitete dela. Ne moremo torej mimo trpke resnice da tam, kjer doslej kolektiv kot celota ni sodeloval in odločal o delu in življenju ustanove ter ni vodil pomembnejšega računa o delu posameznika v zboru, res ne bo lahko in tudi ni čudno, da taki kolektivi težijo za pravilniki, ki bodo precej verna kopija dosedanjega plačilnega sistema.

Izobrazba dela v nekaterih kolektivih precej preglavic kajti nekateri še vedno menijo, da je treba nagrajevati v prvi vrsti izobrazbo in ne delo. Popolnoma razumljivo je, da tisti, ki je več študiral tudi več zna, ima torej večje sposobnosti za dosego uspeha pri svojem delu in s tem tudi večji del stimulativnega dela dohodka kot ostali. Zato je edino upravičljivo, da je stimulativni del dohodka čim večji, da so tisti, ki imajo sposobnosti in vlagajo maksimum truda ter analogno dosezajo tudi maksimalne uspehe tudi občutno bolje nagrajeni od tistih, katerih delo je povprečno ali celo podpovprečno. Tisti prosvetni delavci, ki s svojim delom in uspehi prednjačijo, bi se v kolektivu morali boriti, da bo v pravilniku o delitvi osebnih dohodkov čim večji možen stimulativni del dohodka, kajti le tako bo prišlo do izraza: dohodek po delu.

I. O.

Kajetan Kovič

med soboškimi dijaki

Na pobudo dijakov 4. razreda soboške gimnazije je preteklo soboto obiskal Mursko Soboto znani slovenski pesnik Kajetan Kovič. Ob tej priložnosti je pesnik prebral dijakom Gimnazije in Učiteljišča nekaj pesmi iz svojih treh zbirk. Za tem se je z dijaki še dalj časa pogovarjal o raznih problemih s področja poezije in umetnosti v Sloveniji in v svetu. Na nekaterih primerih je pesnik dijakom opisal, kako je pesem nastala. Razgovor je bil zelo prisrčen. V zahvalo so mu dijaki ob koncu podarili lepo darilo.

Razgovori te vrste, ki so zelo koristni, se bodo najbrž uveljavili na soboški gimnaziji, saj je obljubil udeležbo v kratkem tudi znani dramatik, naš rojak, Bratko Kreft.

KONČANA OBRAVNAVA NA OKROŽNEM SODIŠČU V MURSKI SOBOTI

4 leta in 5 mesecev strogega zapora

Na Okrožnem sodišču v Murski Soboti je bila v soboto dopoldan izrečena kazen za obtoženca Franca Straha, poslovodjo poslovalnice »Zarja«, trgovskega »Sloga« v Gornji Radgoni.

Franc Strah je od leta 1956 do 31. marca 1961 ponarejal inventurne popisne liste in sicer tako, da jih je po končanem popisu blaga odnesel, čeprav ni bil član inventurne komisije. Inventurne liste je popravljal na ta način, da je dodajal posameznim količinam blaga številke. Obtoženi Franc Strah je pred sodiščem zanikal poneverbo in se zagovarjal, da je inventurne liste popravljal zaradi dolžnikov, ki jih ni smel v celoti prikazati upravi podjetja.

Sodišče ni verjelo, da bi obtoženec samo zaradi dolžnikov šest let ponarejeval inventurne liste. Ugotovljeno je bilo, da so bili dolžniki upravi podjetja znani in le nekaj dolžnikov je bilo prikritih. Vendar pa sodišče ni našlo razloga, da bi obtoženec moral prav zaradi teh prikritih dolžnikov več let ponarejati inventurne liste. Sodišče je ugotovilo, da so bili dolžniki le sredstvo oziroma izgovor za ponarejanje.

Dalje je sodišč ugotavljalo, da do takih poneverb ne bi prišlo, ali pa bi bile te odkrite že leta 1956, če bi inventurne komisije svoje delo opravljale tako, kot jim to narekujejo predpisi.

Ker so poneverbe znašale preko 2 milijona dinarjev, je obtoženčevo dejanje preraslo v kaznivo dejanje grabeža. Franc strah je bil obsojen zaradi kaznivega dejanja grabeža na tri leta in šest mesecev zakora, zaradi ponarejanja javnih listin pa na eno leto in tri mesece zapora. Sodišče je izreklo enotno kazen na 4 leta in 5 mesecev strogega zapora. Obtoženec mora plačati škodo Trgovskemu podjetju »Sloga« vGornji Radgoni.

Pri odmeri kazni je sodišče upoštevalo kot obtežilno okoupoštevalo kot obtežilno okolnost obtoženčevo predkaznovanost, olajševalna pa je bila obtoženčeva starost, bolezen, ter skrb za družino.

ter skrb za družino. V enotno kazen je bil vštet tudi preiskovalni zapor od 24. maja lani do 17. marca letos, ko je bil obtoženec izpuščen na prostost do pravnomočnosti sodbe.

Sodba še ni pravnomočna.

-ml-

„SOBOTA" pred startom v SCL

Kakor vsa moštva v SCL, se tudi moštvo »Sobote« že dalj časa pripravlja na spomladanski del prvenstva. Igralci »Sobote« so letos še posebno zgodaj začeli s pripravami, kar je razumljivo, saj njihov start v jesenskem delu ni bil preveč zadovoljiv. Zavzeto deveto mesto ni zadovoljilo niti igralcev, niti ljubiteljev nogometa. V času priprav, ki trajajo že od 20. januarja, je moštvo odigralo več prijateljskih nogometnih tekem in bomo lahko že v nedeljo videli njihovo pripravljenost v borbi za točke.

V nedeljo se bo enajstorica NK »Sobote« pomerila na domačem igrišču s »Kovinarjem« iz Maribora. Čeprav je prvi nasprotnik v spomladanskem delu prvenstva zadnji na lestvici, ga ne kaže podcenjevati. Posebno še, ker je okreplien z nekaterimi novimi igralci iz prejšnjega »Branika«. Znano pa je tudi, da se »Kovinar« že več časa pripravlja na začetek prvenstva ob morju in da je za nedeljsko tekmo že najavil predčasni prihod v Radence. Vsekakor borba ne bo lahka.

In še nekaj besed o postavi moštva: »Sobota bo na prvih prvenstvenih tekmah v spomladanskem delu nastopalo v glavnem z istimi igralci kot v jesenskem delu. Nova okrepitev sta le Tkalčec, ki je prišel iz Varaždina ter Rantaša, ki se je vrnil iz JLA. Na poznejših tekmah bosta za barve »Sobote« nastopala še dva nova igralca in to Radenkovič, ki je prišel iz Paračina in Mencinger, ki je prišel iz Varaždina. Kapetan moštva »Sobote« Franc Maučec pred začetkom prvenstva: »Letos smo začeli že zgodaj s treningi, kar je razumljivo, saj pristanek na devetem mestu ni zadovoljiv. Da nam je zmaga že na prvi tekmi več kot potrebna, je razumljivo. Tega se bodo zavedali tudi igralci. Z zmago na nedeljski tekmi bi se »Sobota« verjetno dvignila na tabeli, saj imajo kar trije enako število točk. Najtežja tekma bo v tem delu prvenstva prav gotovo z Olimpijo iz Ljubljane.«

LESTVICA SCL

Olimpija	11	10	1	0	40:7	21
Slovan	11	6	4	1	24:9	16
Rudar	11	7	1	3	30:24	15
Gorica	11	5	3	3	16:20	13
Ljubljana	11	5	2	4	22:20	12
Celje	11	5	1	5	31:34	11
Kladivar	11	4	1	6	29:19	9
Odred-Krim	11	4	1	6	24:26	9
Sobota	11	4	1	6	21:38	9
Triglav	11	3	2	6	18:24	8
Ilirija	11	2	3	6	18:27	7
Kovinar	11	1	0	10	11:36	2

BREZ PORAZA

SD „BOREC" IN „RUDAR"

Do zaključka tekmovanja v Pomurski strelski ligi nas loči le še nekaj dni. Šele takrat, ko bo izstreljen zadnji naboj, bomo vedeli, kdo bo zmagovalec v grupah. V dosedanjih kolih je vsaki doseženi krog zelo dragocen. Iz kola v kolo se v vsaki strelski družini dosegajo boljši rezultati. V četrti grupi ima za osvojitev prvega mesta največ možnosti SD »Rudar« iz Presike, v prvi grupi SD »Borec« iz M. Sobote, v drugi SD »J. Cirila« iz Železnih dveri, v tretji grupi pa se stanje vse bolj zapleta. Vprašanje zmagovalca v tej grupi je čedalje bolj nezanesljivo, ker se je nepričakovano, in izgleda zasluženo, v borbo za prvo mesto vpletla tudi SD Ljutomer. Strelci te družine so od 20 možnih točk zbrali 18, kar je vredno pohvale. Kljub temu pa bi prvo mesto utegnilo pripasti SD Radenci, ki ima priborjenih največ krogov.

Šele, ko bodo tekmovanja končana in bodo podatki dostavljeni okrajni tekmovalni komisiji, bomo zvedeli, katere štiri ekipe od 48 uvrščenih v tem tekmovanju bodo tekmovale v drugem delu. Tam se bo tekmovanje namesto z zračno odvijalo z malokalibrsko puško.

LESTVICA PSL

Prvih šest ekip je po dosedanjih tekmovanjih v posameznih grupah razvrščenih takole:

I. GRUPA:						
1. »Borac« — M. Sobota	9	9	0	0	14.747	18
2. »Graničar« — Cankova	8	7	0	1	11.787	14
3. »Sograd« — M. Sobota	9	6	0	3	13 843	12
4. »Kovinar« — M. Sobota	7	6	0	1	11 209	12
5. »M. Križanič« — Križevci	9	5	0	4	13.025	10
6. »Zvezda« — Rogaševci	8	4	0	4	10.090	8
II. GRUPA:						
1. »J. Cirila« — Železne dveri	10	9	0	1	15.584	18
2. »Lovec« — Krog	9	7	0	2	12.958	14
3. »Polet« — Rankovci	9	6	0	3	13.738	12
4. »Tekstilec« — Murska Sobota	9	5	0	4	12.803	10
5. »Iskra« — Moravci	10	5	0	5	12.509	10
6. »Lendava« — Lendava	7	5	0	2	9.595	10
III. GRUPA:						
1. »Ljutomer«	10	9	0	1	16.222	18
2. »B. Kidrič« — Murska Sobota	9	7	0	2	14.432	14
3. »Radenci«	8	7	0	1	13 525	14
4. »St. Rozman« — Prosenjakovci	10	6	0	4	15.288	12
5. »Obrtnik — Murska Sobota	9	6	0	3	14.047	12
6. »Gederovci«	9	5	0	4	13.545	10
IV. GRUPA:						
1. »Rudar« — Presika	7	7	0	0	10.777	14
2. »Goričko« — Kančevci	6	5	0	1	7.636	10
3. »Jeruzalem«	5	4	0	1	7.221	8
4. »Noršinci«	5	4	0	1	6.792	8
5. »Sobota«	5	4	0	1	6.361	8
6. »Trgovec« — Murska Sobota	3	2	0	1	4.252	4

OBČINSKO PRVENSTVO V NAMIZNEM TENISU

Minulo nedeljo je bilo v telovadnici Osnovne šole II v Murski Soboti odigrano II. občinsko prvenstvo osemletnih šol v namiznem tenisu. Prvenstva se je udeležilo kar 8 ekip s 24 tekmovalci. Odigrali pa so 28 tekem.

Prehodni pokal je tokrat že drugič osvojila ekipa osnovne šole I, ki je premagala vse nasprotnike s 3:0. Presenetila je tudi ekipa iz Bogojine, ki je osvojila tretje mesto.

Končni vrstni red pa je sledeč: Osn. šola I M. Sobota 14 točk, osn. šola II M. Sobota 12 točk, osn. šola Puconci 8 točk, Grad 6 točk itd. Vse nastopajoče ekipe so prejele praktične nagrade Sveta za telesno vzgojo pri občinskem ljudskem odboru.

I.

„MARIBOR" bo gostoval v Soboti

Ljubitelji nogometa bodo lahko prihodnji četrtek v M. Soboti videli predstavnika Slovenije v II. zvezni ligi — NK »Maribor«. Ob 16. uri bodo odigrali prijateljsko nogometno tekmo z moštvom »Sobote«. Igralci »Maribora« bodo ostali v Murski Soboti predvidoma do konca tedna.

-js-

Brzoturnir reprezentanc slovenskih mest

Kakor vsako leto, je tudi letos Šahovska zveza Slovenije razpisala brzoturnir reprezentanc slovenskih mest. Z ozirom na to, ker je soboško društvo dobilo letos nekoliko večjo dotacijo kot običajno, je lahko tudi njegova reprezentanca nastopila na tem turnirju.

Tekmovanje je bilo letos v Žalcu. Nastopilo je 24 ekip iz raznih krajev Slovenije. Soboška ekipa se je uvrstila na osmo mesto. To je povsem zadovoljiv uspeh, posebno če upoštevamo, da društvo že več let nima potrebnih prostorov.

H.

SIMULTANKA MLADIH SOBOŠKIH ŠAHISTOV

V okviru Jugoslovanskih pionirskih iger so pionirji in mladinci osnovne šole I v Murski Soboti z M. Siljegovičem odigrali simultanko na 19 deskah. Nekateri mladi šahisti so se vneto borili in se je igra končala šele po treh urah. Ta borba je prinesla nekaterim igralcem upravičeno veselje in zadovoljstvo. Mladi šahisti so beležili namreč kar pet zmag in dva remija. Zmagali so: Franc Starc, Ernest Horvat, Zvonko Horvat, Boris Križan, Alojz Stefko, remizirala pa sta Marjan Žekš in Božo Babič.

H.

RAZPORED ROKOMETNIH TEKEM ZA NEDELJO, 25. MARCA 1962

Člani I. liga

Igrišče TVD Partizana M. Sobota:
ob 9.45 Grafičar : Lendava; sodnik Ambruš;
ob 11.00 Elan : Sloga, sodnik Titan.

Igrišče Osemletke II:
ob 9.45 ŠURS : ESŠ, sodnik Roudi;
ob 11.00 ŠUT : Tekstilec, sodnik Roudi.

Igrišče Krog:
ob 10.00 Krog : Lendava, sodnik Huzjan.

Člani II. liga

Igrišče TVD Partizan:
ob 8.30 Agroservis : Rakičan, sodnik Ambruš.

Igrišče Osemletka II:
ob 8.15 Pomurka : Lendava, sodnik Peček.

Igrišče Beltinci:
ob 10.00 Beltinci 2 : Pomurje, sodnik Babič.

Igrišče Ljutomer:
ob 11.00 Ljutomer : SŠTV, sodnik Krenos.

TK ORO

SLUŽBENA OBJAVA NP ZA OKRAJ MURSKA SOBOTA TEKMOVANJE ZA KUP FLRJ

V nedeljo, dne 25. marca 1962 ob 10. uri v Beltincih — Beltinci : Grafičar; ob 15. uri v Dobrovniku — Brazda : Pušča; ob 15. uri v Radgoni — Radgona II : Planika; ob 10. uri v Murski Soboti — Sobota II : Puconci.

Z lanskih Grafičnih iger v Ljubljani: Kaže, da bodo grafične igre, če ne letos, pa prihodnje leto v M. Soboti. Na sliki: H. Žitek, B. Pavlič (oba ČZP »Pomurski tisk«) in Ančka Lubejeva (Mariborska tiskarna), najboljši tekači no 100 m.

Danes občni zbor NK Grafičar

Danes popoldne ob 17. uri bo imel Nogometni klub »Grafičar« svoj letni občni zbor. Vodstvo kluba vabi ljubitelje nogometa, da se zbora udeležijo v kar največjem številu. Občni zbor bo v prostorih gostilne »Pri Štajercu«.

KOŠARKA — KOŠARKA — KOŠAR

Ob koncu tekmovanja

Tekmovanje v Pomurski košarkarski ligi za sezono 1961/62 je pri kraju. Prva splošna ugotovitev, ki se nam ob koncu tekmovanja nehote vsiljuje je, da je košarka postala zelo priljubljena in da privablja že precejšen krog gledalcev. To pa je za razvoj te lepe in dinamične igre v našem okraju velikega pomena.

Moštvo »Elana I«, ki je v tej sezoni zasedlo prvo mesto, je trenutno res najboljše in bo tako ostalo najbrž tudi v prihodnji sezoni. Očitno pa je, da bo moralo to moštvo, kakor tudi druga šolska moštva, posvetiti večjo pozornost naraščaju, to pa zaradi tega, ker bodo prihodnje leto sedanji igralci zapustili šolo. Edino moštvo »Grafičarja« je bolj ustaljeno in se bo ob rednih treningih lahko povzpelo na vrh lestvice.

Ugotavljamo pa lahko še druge probleme. V prvi vrsti moramo ugotoviti, da je ta liga bolj soboška kot pomurska, saj so vsa moštva razen SKŠ iz M. Sobote. O tem, zakaj v tekmovanju ne sodeluje tudi moštvo Ljutomera, je že bilo precej napisanega. Nujno pa bo, da se v prihodnji tekmovalni sezoni pritegnejo tudi moštva iz Ljutomera, G. Radgone, Lendave in Beltinec, seveda pa si moraio prej urediti prepotrebna igrišča, ki so eden največjih problemov Pomurske košarkarske lige.

In še nekaj o sodnikih. V vsakem kolu bi morali pri sojenju sodelovati vsi sodniki, ki so registrirani pri podzvezi. Potrebna pa bi bila sistematična razporeditev sodnikov, tako da bi v vsakem kolu sodil sodnik drugje. Potem se ne bi moglo več zgoditi, da bi sodili nekateri le v Murski Soboti, drugi pa kar trikrat v Rakičanu in podobno. Vsako moštvo pa bi moralo imeti tudi svojega tehničnega vodjo, ki pa bi bil lahko tudi igralec.

Odbojkarski turnir

V soboto se bo v Murski Soboti začel odbojkarski turnir srednješolske mladine. Na tem turnirju bo sodelovalo predvidoma okrog 10 ekip. S tem turnirjem bodo ugotovili pripravljenost posameznih ekip pred začetkom spomladanskega dela prvenstva, ki se bo začelo 15. aprila.

O gasilstvu v lendavski občini

V lendavski občini bodo v teh dneh končali letne občne zbore gasilskih društev. Razprave so dokaj živahne. Posebno živahno razpravljajo o izpopolnitvi gasilske opreme ter o izobraževanju članstva. Več društev pa je obravnavalo tudi gradnjo in dograjevanje gasilsko vaških domov. Tako nameravajo te domove letos dograditi v Čentibi, Pincah, Radmožancih in v Žitkovcih. V Hotizi pa bodo zgradili primerno gasilsko orodjarno.

O problematiki gasilstva v občini pa bodo obširno razpravljali na letni skupščini gasilske zveze, ki bo v začetku aprila. Pravijo, da bodo morali še posebej obravnavati delo društva v Lendavi, ki kljub dobri opremi ni na najboljši ravni. Zlasti je šibko v kadrovskem pogledu.

ČRENŠOVČANI BODO DOGRAJEVALI DOM

Črenšovčani bodo letošnjo pomlad nadaljevali gradnjo gasilsko vaškega doma. Zlasti je treba poudariti, da so opeko izdelali sami, opravili pa so tudi precej dela pri gradnji sami. V domu bodo napreje do kraja uredili najnujše prostore.

Letos nameravajo v Črenšovcih dograditi tudi dvorano v zadružnem domu.

ŠE ENA IZ ČRENŠOVEC

V Črenšovcih že iščejo lokacijo za gradnjo 9-stanovanjskega bloka za zadružne uslužbence in učitelje. Del sredstev za to gradnjo bo prispevala tudi tamkajšnja kmetijska zadruga, ostalo pa bodo finansirali iz občinskega stanovanjskega sklada.

PETROVCI

V občini Petrovci-Šalovci so v torek formirali občinski odbor Jugoslovanskih pionirskih iger. Ob tej priložnosti so se dogovorili tudi za sestavo programa, ki ga bodo do konca meseca dostavili okrajnemu odboru JPI. V razpravi so ugotavljali, da nekateri učitelji gledajo na telesno vzgojo kot stranski učni predmet, kar so tudi kritizirali.

LJUTOMER

V Ljutomeru so v torek ustanovili občinski odbor Počitniške zveze. Na ustanovnem občnem zboru so sklenili, da bodo v najkrajšem času organizirali družine PZ v nekaterih podjetjih in šolah. Takšno družino bodo med drugim ustanovili v podjetju Agrotehnika servis.

V RADENCIH SEMINAR:

V torek, sredo in četrtek bo v Radencih seminar »Elektrika v kmetijstvu«. Seminar organizira Glavni odbor Ljudske tehnike Slovenije. V programu je tudi ogled Zavoda za napredek elektrifikacije pri Vidmu. Predavanja bodo obsegala praktično uporabo elektrike v kmetijstvu, pregled elektrifikacije kmetijstva v Sloveniji in nekatere druge zanimive teme s področja elektrifikacije.

Mrtvilo lendavskih sekcij

Tudi pri krajevnem odboru SZDL v Lendavi imajo več sekcij, vendar se kljub pojavljajoči problematiki na raznih področjih do danes ni s svojim delom uveljavila nobena. Zlasti pogrešajo aktivnost sekcij za kulturnoprosvetno delo ter sekcije za komunalno dejavnost. Ugotavljajo pa tudi, da se nihče ne ukvarja z delom društev, kar bi prav tako sodilo v pristojnost sekcij. Lendavčani se zares upravičeno sprašujejo, kako dolgo bo še trajalo to mrtvilo.

POPRAVEK

V štev. 1 z dne 11. jan. t. l. je bilo v sestavku »Ob dnevu republike odlikovani« pomotoma objavljeno, da je bil odlikovan z medaljo dela Franc Kardoš, kmetovalec iz Petrovec.

MALI OGLASI

OBVESTILO

Male oglase objavimo le proti takojšnjemu plačilu. Stranke, ki zahtevajo pismene naslove ali informacije, naj priložijo za odgovor znamko za 25 din. V nasprotnem primeru ne bomo odgovarjali. Naslovov, ki so pod šifro, ne izdajamo. Za poslani denar v pismih ne odgovarjamo.

UPRAVA POMURSKEGA VESTNIKA

MOTORNO KOLO »Pretis Max«, 175 ccm, novo, v dobrem stanju, prodam. Jože Contala, Pertoča 129, p. Rogaševci. M-241

EVIDENČNO tablico, št. 10—249, z motornega kolesa sem izgubil na relaciji Markišavci — Brezovci. Najditeljá prosim, da jo proti nagradi vrne. Jože Turki, Puževci 39. M-243

OTROŠKI voziček, globok, tapeciran, skoraj nov, prodam. Naslov v upravi lista. M-244

MOTORNO KOLO, znamke »Ardi«, 200 ccm, v odličnem stanju, ugodno prodam. Jože Ficko, Vidonci št. 144, p. Grad. M-245

VINOGRAD, 1 ha s hišo in inventarjem v Lendavskih goricah, prodam. Vprašati Črenšovci 47. M-246

MLADO, težko brejo svinjo in nekaj perja po 3.000 din, prodam. Naslov v upravi lista. M-248

DEKLE k tričlanski družini, iščem. Ostalo po dogovoru. Cor. Stefana Kovača 42, (ali porodniški oddelek bolnice), Murska Sobota. M-249

GOSPODINJSKO pomočnico k tričlanski družini, iščem. Stanovanje novo, plača dobra. Naslov: Ivan Peterca, Gorazdova 1, Ljubljana. M-251

MOTORNO KOLO, znamke BMW ali DKV, novejši tip, do 250 ccm kupim. Pismene ponudbe pošljite na naslov: Veliša Markovič, tehnik, Dušana Višča 34, Titovo Užice. M-253

GOSPODINJSKO pomočnico k štiričlanski družini, takoj sprejmem. Ponudbe pošljite na naslov: Persoglio, Lekarna, Izola. Plača dobra — po dogovoru. M-254

ZAMENJAM 3-letno žrebico za konja. Heric, Gaberje, p. Lendava. M-257

RADIOAPARAT, prodam. Zelo ugodna cena. Naslov: Borovo, M. Sobota. M-258

PRIKOLICO za BMW, v dobrem stanju, prodam. Ernest Flisar, Brezovci 20. M-259

POSESTVO, vseh kultur, na lepi legi, 10 minut od avtobusne postaje, prodam. Cena 1.000.000 din. Ogled pri Alojzu Vesenjaku, Terbegovci 26, p. Videm ob Ščavnici. M-260

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 23. marca — Slava
Sobota, 24. marca — Simon
Nedelja, 25. marca — Minka
Ponedeljek, 26. marca — Maksim
Torek, 27. marca — Rupert
Sreda, 28. marca — Janez
Četrtek, 29. marca — Ciril

KINO

MURSKA SOBOTA — od 23.—25. marca zahodnonemški barvni film: »Črni blisk«; od 26.—27. marca zahodnonemški film: dekle Rosemarie«; od 28.—29. marca ruski film: »Foma Gardjejev«.

LJUTOMER — od 24.—25. marca norveški vistavisionski film: »Line«; od 28.—29. marca francoski kinemaskopski film: »Vsi me lahko ubijejo«.

BELTINCI — od 24.—25. marca ameriški film: »Zakon prerije«.

GORNJA RADGONA — od 24.—25. marca ameriški barvni film: »Udobna ladja«; 28. marca francoski film: »Mon Parnasse 17«.

VIDEM OB ŠČAVNICI — od 24. do 25. marca ameriški barvni film: »Vremenar«.

SALOVCI — od 24.—25. marca angleški kinemaskopski barvni film: »Ker veter ne zna brati«.

VELIKA POLANA — od 24.—25. marca slovenski mladinski film: »Ti loviš« (Pleme hitronožcev).

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU — od 24.—25. marca francoski film: »Pustolovščine Arsena Lupina«; 28. marca francoski film: »Precep«.

CENA MALIH OGLASOV

Do 10 besed 250 din, vsaka nadaljnja beseda 15 din. Oglasi, objavljeni med dvema črtama, je za 1 mm višine ene kolone naslednja cena: za obvestila 30 din, preklici 75 din, reklama 60 din, čestitka 30 din, ženitveni oglas 60 din, razpis 50 din. Oglasom, ki so objavljeni pod naslovom v upravi lista, se plača dodatno za enkratno objavo 50 din.

OBVESTILO

Cenjene naročnike Pomurskega vestnika prosimo, da čimprej v celoti poravnajo naročnino za leto 1962.

Novim naročnikom pošiljamo časopis le po vplačilu naročnine na naš tekoči račun pri NB 605-11-1-365, ali po vplačilu na upravi podjetja.

DEŽURNA SLUŽBA

Od 24. do 30. marca 1962 bodo opravljali nedeljsko in dežurno službo naslednji zdravniki:

24. marca — dr. Udovč
25. marca — dr. Udovč
26. marca — dr. Hajdinjak
27. marca — dr. Sedlaček
28. marca — dr. Udovč
29. marca — dr. Hajdinjak
30. marca — dr. Sedlaček

Trgovsko podjetje »Goričanka« Šalovci, razpisuje mesto

POSLOVODJE

za prodajalno v Petrovcih 1

Nastop službe po dogovoru. Prošnje vložite do 28. marca 1962 na upravo podjetja.

PREKLIC! Preklicujem neresnične besede, izrečene proti Aleksandru Krpiču, učitelju iz Martinja.
Alojz Čerpnjak, Trdkova 68. M-255

OBVESTILO

Društvo rejcev malih živali in golobov pismonoš Expres — Gančani, poziva vse člane in ostale ljubitelje tega športa, na redni

OBČNI ZBOR,

ki bo dne 25. marca 1962 ob 9. uri v gostilni »Zvezda« v Beltincih. Posebno vabljena mladina.

DAROVALCI KRVI NA TRANSFUZIJSKI POSTAJI MURSKA SOBOTA

od 14. februarja do 17. marca 1962

Aleksander Vlaj — tretjič, iz Puconec; Rudi Heklič, Stela Carni — drugič, iz Murske Sobote; Marija Magdič, Marija Fercak — tretjič, Marija Zver, vsi iz Renkovec; Albina Josar iz Adrijanec, Marija Zelko — četrtič, iz Dobrovnika, Matija Vuk — drugič, iz Male Polane; Vinko Jerič — tretjič, Stefan Križanic, Matija Horvat, Elizabeta Tibaut, Ana Kuzma, Marija Kociper — drugič, Matilda Maučec, Marija Maučec, Ana Matko, Matilda Gruškovnjak, Marija Maučec, Gizela Forjan, Stefka Tivadar, Hedvika Kastelc, Bara Benković, Terezija Benković, Ivan Jerebic, Marija Jerič, Ana Kakan, Marta Plesa, Marija Herci, vsi iz Gančan; Geza Keremar — tretjič, iz Ivanovec; Stefan Ferčak iz Turnišča; Rudolf Gomboc — četrtič, iz Mačkovec, Hedvika Vereš — drugič, Anton Volf, Martin Smodiš, Antonija Luk — drugič, Irena Sabo, Hedvika Bakan, Marija Gjerek, Greta Rituper, Terezija Glavač, Tilka Kavaš, Ciril Osterc, vsi iz Beltinec; Verona Jerebic — tretjič, Terezija Cokan — osmič, obe iz Lipe; Frančiška Horvat — tretjič, Katarina Luk — drugič, Ana Sraka — tretjič, Jožef Lebar — drugič, Karel Forjan, Elizabeta Tratnjek, Vinko Mesarič, Alojz Horvat, Alojz Mesarič — drugič, Terezija Horvat, Marija Dravec, Terezija Vasiljevič, Rozika Radič — drugič, vsi iz Lipovec; Verona Bagola — tretjič, Marija Sinic, obe iz Beznovec; Janez Zrim iz Motovilec; Stefan Roudi, Stefan Zag — drugič, oba iz Lendave; Anton Karter iz Melinec; Terezija Gorčan, Marija Vučko, Marija Petek, Franc Maroša, Olga Poredoš, Matija Poredoš, Vera Poredoš — drugič, Hedvika Zver — tretjič, Marija Zver — tretjič, Ana Sabjan — drugič, Helena Perša — tretjič, Alojz Matko — tretjič, vsi iz Ižakovec; Ludvik Šukar — tretjič, iz Bodonec, Stefan Malačič, Jožef Rous, oba iz Filovec; Koloman Podlesek — dvanajstič, iz Salamenec; Leopold Baranja — enajstič, iz Gornjih Črnec, Ludvik Jonaš — četrtič iz Hodoša; Stefan Bedernjak — tretjič, iz Hotize, Verona Činč — osmič, Ana Idič — četrtič, oba iz Kroga; Terezija Kolenko, Cecilija Sernek — drugič, Anica Tratnjek, Ana Kozlar, Silvester Litrop, Matija Tompa — drugič, Oto Horvat — drugič, vsi iz Črensovec; Helena Fras — šestič, iz Berkovec; Ana Vogrinec — drugič, Kata Horvat — drugič, Marija Gabor, Katarina Marič, Marija Sabotin — drugič, Anica Tkalec — drugič, Marija Skafar, Angela Hanžel — drugič, Marija Hozjan — drugič, Marija Raduha, Terezija Zver, Marija Antolin, Marija Hozjan, Terezija Kociper, vsi iz Odranec; Roza Vinčenc, Stefan Gjura — drugič, Jožef Vincenc — drugič, vsi iz Trnja; Ana Žalig — drugič, Matilda Sobočan — tretjič, Eufemija Hajdinjak — tretjič, Viljem Prša, vsi iz Žižkov; Terezija Sobočan — tretjič, Anica Mertuk — drugič, obe iz Gomilic; Olga Mataj — drugič, Jože Vincetič — sedmič, oba iz murskosoboške bolnišnice.

V imenu bolnikov se vsem darovalcem krvi najlepše zahvaljuje

TRANSFUZIJSKA POSTAJA MURSKA SOBOTA

OBVESTILO

Cenjene goste obveščamo, da posluje gostilna »Pri Štajercu« samo do 31. marca 1962. Od tega dne naprej posluje v tem lokalu

OBRAT DRUŽBENE PREHRANE ČZP »POMURSKI TISK«

Abonente obveščamo, da se lahko še naprej hranijo v tem obratu. Sprejemamo tudi nove abonente.

Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Murski Soboti

obvešča vse

delodajalce

da znašajo nagrade vajencev v letu 1962 za prvo leto 4.000 din, za drugo leto 5.000 din in za tretje leto 6.000 din. Od teh nagrad se odvaja prispevek po stopnji 14,60% in sicer 548 din, 730 din in 876 din v smislu obvestila v Uradnem listu LRS štev. 6/62. Vplačuje se na račun 605-11/239-100. Minimalne osnove delavcev, zaposlenih pri zasebnih delodajalcih znašajo: nekvalificirani delavci 11.700 din (prispevek 4.086 din), polkvalificirani 13.900 din (prispevek 4.854 din), kvalificirani 16.100 din (prispevek 5.622 din) in visokokvalificirani 22.100 din (prispevek 7.717 din). Prispevek po 2% splošni dopolnilni stopnji znaša za nekvalificirane 371 din, za polkvalificirane 441 din, za kvalificirane 510 din in visokokvalificirane 701 din, ki se vplačujejo na račun 605-11/239-16, medtem ko se redni prispevek vplačuje na račun 239-100.

Zasebni delodajalci so dolžni predlagati izplačilne sezname do 5. v mesecu za pretekli mesec.

Vse nakazovalce prispevkov obveščamo, da pri nakazilih več vrst prispevkov navajajo osnovo, odstotek in znesek prispevka.

OZSZ Murska Sobota

Komisija za razpis mest direktorjev gospodarskih organizacij pri Občinskem ljudskem odboru Petrovci—Šalovci razpisuje delovna mesta

1. DIREKTORJA

za Obrtno gradbeno podjetje »Remont« G. Petrovci

2. DIREKTORJA

za Komunalno podjetje Gornji Petrovci

Pogoji: pod 1. gradbeni inženir ali gradbeni tehnik z nekaj let prakse v gradbeništvu;

Pod 2. srednja strokovna izobrazba in nekaj let prakse na vodilnem položaju v gospodarskih organizacijah.

Prošnje s kratkim življenjepisom in dokazom o strokovnosti pošljite na Občinski ljudski odbor Petrovci—Šalovci do 20. marca 1962.

Komisija

Upravni odbor Zdravstvenega doma Lendava razpisuje pri ZD Lendava prosta delovna mesta

1. Medicinske sestre, pri protituberkuloznem dispanzerju
Pogoj: Višja ali srednja šola za medicinske sestre

2. Zobne instrumentarke v zobni ambulanti
Pogoj: Strokovna izobrazba, ki je predpisana za zobno instrumentarko

3. Administratorja v zobni ambulanti
Pogoj: Nižja strokovna izobrazba z vsaj 5 let prakse v administrativnem delu.

Osebni dohodek po Pravilniku o razdeljevanju osebnega dohodka Zdravstvenega doma Lendava. Nastop službe je možen takoj. Ponudbe pošljite do 1. aprila 1962 na Upravni odbor ZD Lendava.

Upravni odbor Obrtno gradbenega podjetja »GRADNJE« Puconci razpisuje delovni mesti

Administratorja in blagajnika

Nastop službe možen takoj.

Pogoji: Srednješolska izobrazba z najmanj triletno prakso v vodenju pisarniških poslov.

Osebni dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

RADIJSKI PROGRAM

RADIOTELEVIZIJA - LJUBLJANA

Od 25. do 31. marca

NEDELJA

8.00 Mladinska radijska igra — Jože Zupan: Brkonja Čeljustnik; 8.47 Iz albuma skladb za otroke; 9.05 Z zabavno glasbo v novi teden; 9.45 Blaž Arnič: Koncert za flavto, godala, harfo in celesto; 10.00 Še pomnite, tovariši . . . Janko Bernik: Pri Jamniku; 10.30 Veliki David Ojstrah; 11.30 Nedeljska reportaža — Tatjana Kopitar: Od igrišča do dvorišča; 11.51 Orkester Roberto Rossi; 13.30 Za našo vas; 14.00 Zabavali vas bodo Zadovoljni Kranjci; 15.15 Trio Horwedel in Ansambel Willy Fanter; 15.30 Artur Rubinstein igra Chopina; 16.00 Humoreska tega tedna — B. Privalov: Kdor se zadnji smeje; 16.20 Za nedeljsko popoldne; 17.05 Vesela godala; 17.15 Radijska igra — André D. Fernez: Dvojnik; 18.15 Dumka in Furiant iz Dvorakovega Klavirskega kvinteta v A-duru; 18.30 Športna nedelja; 19.05 Panorama zabavnih zvokov; 20.00 Izberite melodijo tedna; 20.45 Četrt ure z zabavnim orkestrom Mantovani; 21.00 Glasovi od včeraj in danes; 23.05 Plesna glasba.

PONEDELJEK

8.05 Orkestralna matineja; 8.55 Za mlade radovedneže — a) Majda Stanovnik: Iz Zagreba do skalnatih gora, b) Glasbena oddaja za otroke — Drobne pesmi velikih mojstrov, poje Otroški pevski zbor RTVL p. v. Janeza Kuharja; 9.25 Instrumentalne skladbe iz filmov in glasbenih revij; 9.45 Iz skladb Rista Savina; — Allegretto grazioso iz Štirih skladb za violino in klavir (Ali Dermelj, Marijan Lipovšek); 10.15 Od tod in ondod; 11.00 Dunajski valčki; 11.15 Naš podlistek — Prvoaprilske šale in potegavščine; 11.35 Ansambli iz Mozartovih oper; 12.05 Deset minut s triom Avgusta Stanka; 12.15 Radijska kmečka univerza; 12.25 Melodije ob 12.25; 13.30 Stanko Premrl: Simfonietta; 13.55 Zvočni kaleidoskop; 15.20 Pietro Locatelli (priredil Alfredo Piatti: Sonata v D-duru za violončelo in klavir; 15.40 Literarni sprehod — Suad Derviš: Eno življenje; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 55 minut za ljubitelje operne glasbe; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.10 Rendez-vous z glasbo; 18.45 Radijska univerza — Ing. Aljoša Pe'an: Prah v vsakdanjem življenju in tehniki; 19.05 Veliki zabavni orkestri tega tedna; 20.00 Glasbena skrinja; 20.45 Kulturna tribuna; 21.00 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe in Kvintet Jožeta Kampiča; 21.20—22.50 Simfonični koncert Orkestra Slovenske filharmonije; 22.50 Literarni nokturno (Pavle Oblak); 23.05 Plesni orkester RTV Ljubljana; 23.20 Za ljubitelje popevk.

TOREK

8.05 Ženski zbor »France Prešeren« iz Kranja p. v. Petra Liparja; 8.25 Glasba ob delu; 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo — Čebelar Anton Janša; 9.25 Simfonični distih Blagoja Berse; 10.15 Izberite melodijo tedna (ponovitev); 11.00 Narodne pesmi jugoslovanskih narodov; 11.15 Napredujte v angleščini — 5. lekcija (ponovitev; 11.30 Claude Debussy — skladbe za klavir, violino, violončelo; 12.05 Zabaval vas bo Borut Lesjak s svojim ansamblom; 12.15 Kmetijski nasveti; 12.25 Melodije ob 12.25; 13.30 Skladbe slovenskih avtorjev poje Mariborski komorni zbor, p. v. Rajka Sikoška; 13.50 Zabavni orkester Raphaele; 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo — Ciril Kosmač; 14.35 Arije iz oper Giacoma Puccinija; 15.20 Orgle in orglice; 15.30 V torek nasvidenje; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Izbor iz Čajkovskega — 3. oddaja; 17.55 Bojan Adamič: Plesalka; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.10 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe; 18.45 S knjižnega trga; 19.05 Od dunajskega valčka do sodobnih plesnih ritmov; 19.30 Radijski dnevnik; 20.00 Pred mikrofonom je Slovenski oktet; 20.30 Radijska igra — Ivan Ribič: Tisti iz Jurjevega Boršta; 21.30 František Brož: Pomladna sonata za violo in klavir; 21.45 Zabavni orkester RTV Ljubljana; 22.15 Uvod v glasbo 20. stoletja (22): Vpliv jazza na sodobno glasbo; 23.05 Zaplešite z nami!

SREDA

8.05 Owen Brannigan poje arije iz Haendlovih oper; 8.30 Sovjetska, češka in poljska zabavna glasba; 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb; 9.25 Jean Hubeau: Sonata za trobento in klavir; 9.38 Poje baritonist Vladimir Ruždjak; 10.15 Od tod in ondod; 11.00 Ivo Perišić: Balkanske piroteske; 11.15 Človek in zdravje; 11.25 Ali vam ugaja? 12.05 Vaški kvintet z Božom in Miškom; 12.15 Radijska kmečka univerza; 12.25 Melodije ob 12.25; 13.30 Italijanski operni pevci v operah drugih narodov; 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo (Ponovitev): Čebelar Anton Janša; 14.35 Godala in zabavni zbori; 15.20 Majhen koncert klarinetista Giorgia Brezigarja, Pri klavirju Bruno Bidussi; 15.46 Joseph Joacim Quantz: Sonata za štiri flavte; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Šoferjem na pot; 17.50 Plesni orkester Max Greger; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.10 »Temni se« — a) Pesmi v mraku, b) Znane, lepe melodije z orkestrom Heinz Neubrand; 18.45 Ljudski parlament; 19.05 Tri popularne domače skladbe v izvedbi Orkestra RTV Ljubljana; 20.00 Dva velika zabavna orkestra; Štiri sto let klavirske glasbe; 21.00 Pojoči mozaik; 22.15 Po svetu jazza — »Jazz pod drobnogledom« — VIII. oddaja; 22.45 Lirični intermezzo; 22.50 Literarni nokturno; 23.05 Iz operne ustvarjalnosti Danila Švare; 23.40 Plesna glasba.

ČETRTEK

8.05 Uvertura in rondo; 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo — Ciril Kosmač; 9.25 Klavir v duetu; 9.40 Pet minut za novo pesmico in Pozdravi za mlade risarje; 10.15 Od tod in ondod; 11.00 Pietro Mascagni: Prizor iz opere Iris«; 11.30 S popevkami po svetu; 12.05 Prisluhnite kvintetu bratov Avsenik; 12.15 Kmetijski nasveti; 12.25 Melodije ob 12.25; 13.30 Pisani zvoki z Dravskega polja; 13.50 Igramo za vas; 14.15 Ottorino Respighi: Stari napevi in plesi za lutnjo; 15.20 Segava klaviatura; 15.30 Turistična oddaja; 17.05 Koncert po željah poslušalcev; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.10 Nicolo Paganini: Štiriindvajset kapric za violino solo; 18.45 Kulturni Kulurna kronika; Radi bi vas zabavali; 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov; 20.45 Zabavni orkester Alfred Scholz; 21.00 Literarni večer; 21.40 Lucijan Marija Škerjanc: Nokturno za violino in klavir in Kvintet za pihalne instrumente; 22.15 Naši tonski tehniki vam predvajajo — IV. oddaja: Stanko Kunc; 22.45 Vedri zvoki; 23.05 Nočni koncert z deli sodobnih avtorjev.

PETEK

8.05 Popevke se vrstijo; 8.25 Petnajst minut z orkestrom Leš Baxter; 8.40 Ljudske pesmi raznih narodov; 8.55 Pionirski tednik; 9.25 Kotiček ja mlade ljubitelje glasbe; 10.15 Od tod in ondod; 11.00 Obraz iz stare francoske glasbe — Simon Leduc: Simfonija v D; 11.15 Naš podlistek — Prvoaprilske šale in potegavščine — II.; 11.35 Ritmi Latinske Amerike; 12.05 Vesele domače v izvedbi Komornega zbora RTV Ljubljana; 12.15 Radijska kmečka univerza; 12.25 Melodije ob 12.25; 13.30 Pojo jugoslovanski basisti; 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — Pojte z nami . . .; 14.35 Umetniki iz sosednjih dežel — Mlada judenburška pianistka Elisabeth Kern; 15.20 Zvočna mavrica; 15.45 Jezikovni pogovori; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Popoldne s slovenskimi skladatelji; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.10 V narodnem in zabavnem tonu; 18.45 Iz naših kolektivov; 19.05 Slovenske popevke — vmes hammond orgle; 20.00 Johann Sebastian Bach: II. brandenburški koncert; 20.15 Tedenski zunanjepolitični pregled; 20.30 Glasbena medigra; 20.35 Spoznavajmo svet in domovino; 21.35 Zabavne melodije; 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih; 23.05 Walter Gieseking igra Ravela: Preludij — Pavana za umrlo infantijo — Nočni strahovi; 23.35 Plesna glasba.

SOBOTA

8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji; 8.40 Majhni zabavni ansambli; 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo: Pojte z nami . . .; 9.25 Primož Ramovš: Suita za dve violini, violončelo in godalni orkester, 9.45 Z rogom na lovu — Hornist Jože Falout igra francoske skladbe za rog; 10.15 Od tod in ondod; 11.00 Boris Kovačič s svojim ansamblom; 11.30 Do dvanajstih ob vedri zabavni glasbi; 12.05 Kmečka godba p. v. Silva Tamšeta; 12.15 Kmetijski nasveti; 12.25 Melodije ob 12.25 ;13.30 Za zabavo in za razvedrilo; 14.05 Skladbe o mestih in deželah; 15.20 Napotki za turiste; 15.25 Veliki zabavni orkestri; 15.40 Moški komorni zbor iz Celja p. v. Egona Kuneja; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Gremo v kino; 17.50 Kitara in mandoline; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.10 Nekaj prizorov iz Dvoržakove Rusalke; 18.45 Okno v svet; 19.05 Zdaj pa kar po domače; 20.00 Veseli uvodni takti; 20.20 Jacques Perret—Jean Forest: Korporala se drži smola, IV. epizoda: V kazenskem taborišču; 20.50 Melodije za prijeten konec tedna; 22.15 Oddaja za naše izseljence; 23.05 Do polnoči v plesnem ritmu.

POMURSKI VESTNIK — List izdaja in tiska Časopisno in založniško podjetje »Pomurski tisk« v Murski Soboti — Direktor in glavni urednik JOŽE VILD — Odgovorni urednik JUŠ MAKOVEC — Urejuje uredniški odbor — List pošiljamo samo po predplačilu — Nenaročenih rokopisov ne vračamo in ne odgovarjamo zanje — Uredništvo: Murska Sobota, Kocljeva ulica 7 — Telefon 138 — Naročniški in oglasni oddelek: Murska Sobota, Kocljeva ulica 7, tel. 218 — Naročnina celoletna 600 dinarjev, polletna 300 dinarjev, za inozemstvo letna 1200 dinarjev — Tekoči račun pri Narodni banki v Murski Soboti št. 605—11

POMURSKI FILMSKI BAROMETER

ČRNI BLISK — Nemški barvni film režiserja Hansa Grimma, ki nevsiljivo vpleta v preprosto zgodbico o priljubljenem smučarju Michaelu, imenovanem »Črni blisk«, obilico smučanja, smučarskih nastopov in predvsem skoraj neverjetne drznosti v smučanju. Omeniti velja še to, da nam te drznosti demonstrira znani Toni Sailer, ob filmu pa bodo uživali tudi tisti, ki ljubijo popevke. Te namreč — in ni jih malo — prepeva črnska pevka Olive Moorefield.

Tonija Sailerja poznamo kot prvaka v smuku in slalomu, njegovo priljubljenost pa so želeli izkoristiti tudi producenti. Prav v tem filmu, ki nam ga je posredovalo ljubljansko podjetje »Vesna film«, so mu dali priložnost, da nas navdušuje s svojimi največjimi sposobnostmi, z drznim in lepim smučanjem. Film je posnet v barvah, kar še obogati slikovito okolje alpskega sveta, naravnih lepot in zime. Vsekakor je res, da si lahko želimo še več takšnih filmov. To velja zlasti za mladino, ki ljubi šport nasploh, še posebej pa smučanje.

Film bo ob koncu tega tedna na sporedu kina »Park« v Murski Soboti.

DEKLE ROSEMARIE — Nemški film režiserja Rolfa Thieleja, ki je bil pred časom nagrajen na festivalih v Benetkah in Mar Del Plati. Film je v bistvu družbena drama, ki v izredno ostri in jedki luči prikazuje razmere v Zahodni Nemčiji in prikazuje tudi drugo plat nemškega »gospodarskega čudeža«. Da so ustvarjalci filma, ki so se poslužili znanega dogodka o tragično preminuli prostitutki Rosemarie Nitribit, zadeli s svojimi puščicami v črno, nam priča dejstvo, da je sam kancler Adenauer skušal preprečiti prikazovanje tega filma. Naslovno vlogo igra z dokajšnjim uspehom Nadja Tiller, prepričljiv lik pa je ustvaril tudi Peter Van Eyck.

Če zapišemo še to, da je film dobil na festivalu v Benetkah prvo nagrado filmske kritike, je s tem povedano dovolj. Vendar pa film ni všeč samo kritikom, temveč tudi ostalemu občinstvu, ki želi spoznati »sladko življenje« in vsa sredstva, ki se jih poslužujejo najvišji zahodnonemški industrijski krogi iz vseh vrst kartelov in trustov.

Film bo v začetku prihodnjega tedna na sporedu kina »Park« v Murski Soboti.

MOŽ, KI JE DELAL DEŽ — Ameriški barvni vistavisionski film režiserja Josepha Antonyja, za katerega je napisal scenarij N. Richard Nash po lastnem gledališkem delu. Ko se je v Ameriki zvedelo, da bodo v Hollywoodu snemali ta film, se je, pravilo, javilo nešteto ljudi, ki so trdili, da znajo narediti dež ob vsakem času, misleč, da bodo angažirani. Tema tega filma torej ni izmišljena, čeprav se še ni zgodilo, da bi to komu uspelo. To ni uspelo (v filmu) niti Burtu Lancasterju, temu čudnemu človeku, goljufu pustolovcu in osamljenemu sanjaču, človeku s »kompleksom manjvrednosti«, ki je trdno veroval, da more narediti nekaj »nenavadnega«, da bi našel svoje mesto v družbi.

Toda čeprav ni naredil dežja, je napravil nekaj mnogo pomembnejšega: v neprivlačni, osamljeni ženski je vzbudil iskro optimizma, prebudil jo je in naredil iz nje žensko. To je, v filmu, Katherine Hepburn, ki je še enkrat izvrstno zaigrala. Zaradi nje, zaradi Lancastra, zaradi izrednih dialogov in srečne kombinacije komedije in človeške drame si ta film zasluži, da si ga ogledamo v čim večjem številu.

Film bo to soboto in nedeljo na sporedu kina Videm ob Sčavnici.

VSI ME LAHKO UBIJEJO — Francoski film, ki ga prav tako ne kaže zamuditi. Režiser je Henri Decoin, v glavnih vlogah pa nastopajo Eleonora Rossi Drago (novinarji jo sicer imenujejo »prva dama italijanskega filma«), Francois Perier in Anouk Aimée. Zgodba filma ni vsakdanja. Pet zlikovcev si z ropom pridobi 500 milijonov nato pa inscenira manjšo tatvino v tovarni likerja in dovoli, da jih policija aretira. Sledi zaporna kazen enega leta, toda v zaporu najdejo mrtvega najprej prvega izmed njih, nato drugega, tretjega. Preostala dva, Toni in Cyril se začneta sovražiti, toda tudi slednjega najdejo zabodenega z nožem. Morilca odkrijejo v trenutku, ko hoče ubiti Tonija, ki pozneje na svobodi vrne z ljubico denar policiji.

Film bo sredi prihodnjega tedna na sporedu kina Ljutomer.

Peter Jegulja in statistika

Peter Jegulja je zabeležil v svoj koledar novega »svetnika«: sv. Statistika. To je storil, čeprav je že zdavnaj razčistil z religijo, iz več nagibov.

Precej je zagrenil Petru Jegulji delo in življenje tudi telefon. Danes je poklicala Petra zbornica in zahtevala točno poročilo o tem in onem, o prvem in drugem . . . Kajpak statistično poročilo, urejeno po mesecih in tednih, celo po dnevih in urah. Komaj je Peter Jegulja »načačral« na papir razne številke, ki naj bi pričale o delu njegove ustanove, se je oglasil po telefonu referent z občine. Tudi on je imel podobno željo ali bolje zahtevo, vendar še nekoliko bolj zapleteno od zbornice.

»Tovariš Jegulja, s statistiko bi morali biti pri vas bolj na tekočem. Glede na nove pristojnosti komun in glede na zakonski predpis, objavljen v uradnem listu, tovariš Jegulja . . .« — je naročal glas referenta z občine, Peter Jegulja pa je dobival zvišani krvni pritisk.

In to upravičeno, ker delovno mesto uslužbenca, ki bi vodil evidenco in statistiko, ni zasedeno, sam Peter Jegulja pa opravlja že tako vse posle od kurirskih do snažilskih . . . Kaj hočemo, štednja je vsemogoča, rentabilnost pa zaželena.

Naposled je Peter Jegulja napisal še eno poročilo. Številke sicer niso bile v skladu z atomsko natančnostjo, toda ni bilo bojazni, da bi imel kdo čas, ki bi to ugotavljal.

Peter Jegulja je ves srečen odnesel poročilo na občino, nato pa ga je poklical še lokalni zavod za statistiko. Tudi tu so uvedli nagrajevanje po učinku in uslužbenci so začeli tekmovati, kdo bo več naredil, ker je statistično dokazano, da je nadurno delo družbeno škodljivo, če ni statistično utemeljeno. Šele tedaj se je Peter spomnil, kakšno neumnost je naredil, ker ni prejšnjih dveh (oziroma še pred tem eno — skupno torej tri, — za neki drugi nadrejeni forum) napisal v kopijah. Razjezil se je in vrgel na papir za statistični zavod v glavnem izmišljene številke, ki jim je botrovala jeza nad izgubljenim časom.

Peter Jegulja je tudi to poročilo osebno dostavil zavodu, kjer so na temelju ostalih poročil sestavili novo statistiko, ki bo služila tako dolgo, dokler je ne bo prehitel čas, ki spreminja statistična poročila iz dneva v dan, hkrati z gorami papirja.

Toda zadnje poročilo je napisal Peter Jegulja v kopiji in sedaj trdno upa, da ga ne bo presenetil več noben sv. Statistik, saj je papir za netočnost neobčutljiv, zlasti če gre za statistiko zaradi statistike.

-boš-

Nepojasnjena skrivnost v Obrežu

Med Ormožem in Središčem ob Dravi je vas Obrež. Na samem, malo iz vasi je posestvo Jakoba Bratuše, 60-letnega kmeta in čebelarja. Na tem posestvu, ki leži blizu Drave, se je rodilo Jakobu in Kristini Bratuša šest otrok, ki so danes stari 10—24 let.

Najbrž ta družina ne bo nikoli pozabila 24. oktobra 1958 in 3. marca 1960. V oktobru je izginila hči Kristina, drugi datum pa se nanaša na dan, ko je izginil sin Jakob. Jakobova usoda je deloma jasna, Kristinino izginotje pa je popolnoma nejasno. Tri dni po Jakobovem izginotju je Drava naplavila truplo neznanega moškega. 1. aprila so ugotovili, da je to Jakob Bratuša, 24-letni mizarski pomočnik iz Obreža 130. Identiteto so potrdili tudi pokojnikovi sorodniki. Jakob je imel okoli vratu vrv, zadrgnjeno v vozel. Vendar so kriminalisti iz Zagreba izključili možnost, da bi bilo telo obešeno. Smatrali so, da je smrt nastopila z utapljanjem.

S temi podatki so začeli preiskavo notranji organi notranjih zadev v Mariboru. Zaslišavanje prič je nakazalo sum, da se je zgodil zločin, vendar pozitivnih rezultatov še ni. Oče Bratuša je rekel novinarjem:

»Jakob je končal mizarsko obrt in ko je odslužil l. 1959 vojaški rok, se je zaposlil v Središču pri mizarskem podjetju »Sloga«. Bil je zelo miren in je štedil za obleko in za kolo.«

V službo se je vozil s kolesom, ki je bilo last očeta. Usodnega jutra je pustil kolo in aktovko doma in se ni več vrnil. To se je zdelo staršem sumljivo in naslednje jutro so prijavili primer Ljudski milici v Središču.

Mati pravi, da je hči Kristina izginila zvečer iz hiše. Na nočni omarici so našli starši pismo, v katerem je bilo med drugim napisano: »Ne iščite me.« Vse preiskave in iskanja so bila do zdaj brez uspeha. O njej ni nobenega sledu.

Drobne zanimivosti

REKLAMNI TRIK IN KRUTA RESNICA

Ko je napovedoval koncert slovite temnopolte pevke Ele Fitzgerald, za katero kaže občinstvo v Angliji veliko zanimanje, je lastnik nekega londonskega kinematografa obesil na pročelju zgradbe velik lepak z napisom: »Postalo vam bo vroče, ko boste slišali veliko Elo.« Zelo zanimivo je, da se je to tudi zgodilo. Temperatura je narasla: požar je zajel kino in ga v nekaj urah uničil do temelja, kljub hitri pomoči gasilcev. Škoda znaša sto tisoč funtov šterlingov. Koncert Ele Fitzgerald so morali preložiti.

TRI DNI NA VRHU DIMNIKA

Vladislav Kozlovski iz Rešova na Poljskem je preživel tri dni in tri noči na vrhu 40 m visokega dimnika, grozeč, da bo skočil, če se mu kdo približa. Komaj po treh dneh se je dal brez upiranja odpeljati z dimnika. Oblast ga je poslala na opazovanje, psihiatri pa so ugotovili, da je Kozlovski popolnoma zdrav. Da bi to demantiral, je mladenič zažgal psihiatrični oddelek bolnišnice. Hotel je dokazati, da je vseeno nor.

Trik ni uspel in v kratkem se bo Kozlovski moral zagovarjati pred sodiščem.

DOGODEK V BOSPORJU

Posadka male turške ribiške ladje se je 13 ur s težavo borila, da bi premagala morskega psa, težkega 3750 kg. Ta dramatična borba se je odigrala v bosporski ožini. Ribičem ni žal za trud, jezili pa so se, ker je nepridiprav trgal mreže, onemogočal ribolov in uničeval cele jate manjših rib. Končno se je zapletel v nove ribiške mreže, vendar so ga ribiči tolkli s harpunami polnih 13 ur, da so ga dokončno usmrtili.

PO SEDEMNAJSTIH DESETLETJIH ISTO ŠTEVILO PREBIVALCEV

Vas Irig je imela pri zadnjem popisu okoli 5000 prebivalcev. Isto število ljudi je imel ta kraj l. 1789. Tedaj je Irig z okolico napadla kuga. Po zapiskih je v dveh letih od te strašne bolezni obolelo 3389, umrlo pa 2548 oseb. Iriško prebivalstvo so zelo iztrebile tudi razne vojne.

PES SE JE PO SEDMIH LETIH VRNIL H GOSPODARJU

Te dni je k Srečku Sojiću, mizarju iz Prnjakovića, pritekel v Požego močan, neznan pes. Srečko je zakričal nanj. Pes se je umaknil nekoliko metrov, legel na zemljo, pomahal z repom in zacvilil.

Komaj tedaj se je Srečko spomnil, da je pes podoben njegovemu nekdanjemu psu Grlinu, ki je izginil na lovu pred sedmimi leti. Četudi ni bil popolnoma prepričan, da je to njegov Grlin, ga je odvedel domov. Pes je hitro spoznal vse domače in se jim pričel prilizovati. Spoznal je celo svojega starega prijatelja mačka, s katerim se je takoj začel igrati.

Ludvik Zavec, kmet iz Krplivnika, je pred 28 leti zasadil pomarančno drevo, ki ga vidimo na sliki. To je storil ob svoji poroki. Drevo ima sedaj seveda v sobi, na njem pa je trenutno 40 sadežev.

(Foto A. A. iz Hodoša)

ASIMOV DOKAZ ZA POKOJNINO

Asim Bečar, delavec Destilacije lesa v Tesliču, je naposled pričakal pokojnino. V istem podjetju je delal polnih 35 let. Ko je urejeval svojo pokojnino, je prinesel kot dokaz za delovni staž vse obra. čunske omote, v katerih je prejemal plačo polnih 35 let. Pokojnino je dobil seveda zelo hitro. Omote še dalje hrani kot spomin.

ČE VOL ZAGLEDA OGLEDALO

Prebivalci vasice Kolašce pri Sibeniku so se pred dnevi iz srca nasmejali nenavadnemu dogodku, v katerem je bil glavni junak vol Mrkonja, last Save Suša. Sava pravi, da je šel k svojemu prijatelju. Pri hiši so ostali samo otroci. Pri igri so pustili odprta vrata kuhinje, v kateri je bilo veliko ogledalo. Vol je prišel iz hleva in se napotil proti kuhinji. Ustavil se je pred vrati in pričel glasno zavijati, ko je zagledal svoj lik v ogledalu. Brž zo prišli vaščani, vendar se mu ni upal nihče približati. Vol je iznenada vzel zalet in se zaletel naravnost v kuhinjo, da bi obračunal s svojim »nasprotnikom«. Ogledalo se je razbilo na kosce, vol pa si je samo malo poškodoval glavo. Vse je dobro izpadlo, samo Sava je ostal brez ogledala.

PROTI SVOJI VOLJI BIGAMIST

»Proti svoji volji sem postal bigamist,« je izjavil Bernard Hobs pred sodiščem. Hobs je star čez 40 let. Zaposlen je kot vratar v bolnišnici v nekem angleškem mestu. Dolgo si je dopisoval z neko žensko, ki se je pokazala kot zelo odločna. S silo je odpeljala Hobsa pred predsednika občine. Potem ga je zaprla v svoje stanovanje. Sodišče je pokazalo mnogo razumevanja za Hobsa.

»Prepričan sem, da ste bili nemočni pred to ženo,« je rekel sodnik in ga oprostil krivde. Hobs se je zaklel, da se več ne bo dal se je zaklele, da se več »ne bo dal »vloviti«.

NEZAŽELENA KOPEL V LJUBLJANICI

Tridesetletni trgovski potnik Janez Kopčič je zagledal ob bregu Ljubljanice v Ljubljani goloba s strto nogo. Stekel je, da bi ga ujel, a mu je veter odnesel klobuk. Nemiren je stekel, da bi ga prijel, potem pa se je naglo obrnil h golobu. V tem trenutku se je spotaknil ob kamen in padel v vodo. Prisotni mimoidoči so se smejali, a potem so morali izvleči nesrečnega ljubitelja živali iz vode in ga s taksijem odpeljati v bolnišnico, kjer so mu nudili prvo pomoč.

AVTOBUS TRČIL Z JATO JEREBIC

Momčilo Smiljković, šofer iz Niša, je imel te dni trčenje, kakršnega še niso zabeležili v analih avtomobilskih nesreč. V bližini vasi Katuna pri Aleksincu je njegov avtobus drvel po avtocesti z brzino preko 60 km. Iznenada mu je priletela nasproti velika jata jerebic. Šofer ni mogel nič storiti, da bi se ognil njihovemu zagonu.

Trčenje avtobusa in jerebic je bilo silovito. Od silnega naleta ptic se je razbilo šofersko steklo na avtobusu, poleg poti pa je poginilo veliko število jerebic. To so bile k sreči edine posledice nesreče. Ko se je vračal iz Aleksinca, je šofer ustavil vozilo na mestu nesreče. V jarku je našel samo dve jerebici, druge so odnesli mimoidoči.

Skladen razvoj vseh gospodarskih panog

(Nadaljevanje s 1. strani)

za gradnjo objekta za industrijsko predelavo perutnine jajc, divjačine in ostalih kmetijskih pridelkov pri obratu »Agromerkur«. Vse te investicije znašajo 347,622.000 dinarjev. Določeno povečanje proizvodnje in nekatere investicije predvidevata še zlasti ČZP »Pomurski tisk« in nekaj tudi Lesno predelovalno podjetje v Murski Soboti, v načrtu pa je naposled še gradnja kafilerije »Koteks« in pa gradnja obrata »Himo« v M. Soboti za izdelovanje visokonapetostnih električnih spojk.

Celotna kmetijska proizvodnja v obeh sektorjih lastništva naj bi se letos povečala za 12,8 odst. K pričakovanemu porastu kmetijske proizvodnje bo precej prispevala družbeno organizirana proizvodnja. Ta iz leta v leto zavzema vidnejše mesto v kmetijstvu, kar ugodno vpliva tudi na proizvodnjo v zasebnem sektorju predvsem iz vidika gospodarskega sodelovanja. V načrtu je spričo tega tudi nadaljnja krepitev zadružne kooperacije. Družbena posestva bodo v letošnjem letu povečala proizvodnjo za 40,1 odst., medtem ko v zasebnem sektorju proizvodnje pričakujejo porast proizvodnje za 11,5 odst.

Investicije v kmetijstvu se bodo letos povečale za 76,4 odst. in bodo znašale 526 milijonov 955.000 dinarjev. Družbeno posestvo Rakičan in kmetijske zadruge v občini bodo sredstva vlagala predvsem: za gradnjo svinjakov, pitališč goveje živine, nakup živine in zemljišč, obnovo sadovnjakov in nakup opreme. Kmetijsko gospodarstvo Rakičan bo vložilo 362,299.000 dinarjev investicij, za gradnjo bazena za goriva, adaptacijo skladišč, ureditev sadovnjakov, gradnjo strojnih lop in za razno strojno opremo. KZ Cankova bo letos vložila 22 milijonov 500.000 dinarjev investicij, številne podobne in druge investicije pa predvidevajo še kmetijske zadruge Grad, Prosenjakovci, Martjanci, M Sobota in Puconci.

Program gospodarskega in družbenega razvoja občine M Sobota za l. 1962 predvideva končno številne naloge in gospodarske dosežke v gozdarstvu, gradbeništvu, prometu trgovini, gostinstvu, turizmu in obrti, izredno aktivna dejavnost pa je predvidena tudi na področju družbenega standarda. Celotne investicije družbenega standarda znašajo 758,800.000 dinarjev in sicer največ v stanovanjsko izgradnjo, a tudi za komunalno dejavnost, šolstvo, prosveto in kulturo ter zdravstvo.

-jan

Prelomnica v družbenem sektorju kmetijstva

(Nadaljevanje s 1. strani)

niku in »Mizarstvo«. Spričo ugodnosti predelave lesnih mas se bo slednje najbrž priključilo h kmetijskemu gozdnemu gospodarstvu. Vse male obrtne delavnice in obrate so že lani združili v obrtno-komunalno podjetje. To se je ugodno odrazilo v boljši organizaciji dela, višjih prejemkih, skladih itd.

V družbenih službah so večje potrebe predvsem pri osebnih dohodkih v šolstvu, porast proračunskih sredstev pa ni tolikšen. Lani je znašal sklad za šolstvo 121 milijonov dinarjev (pri tem 28 milijonov za investicije). Letos bo sklad razpolagal s 141 milijoni, za investicije pa bo ostalo le 7 milijonov, kar pomeni, da so se povečali izdatki za osnovno dejavnost šolstva. Od republiškega sklada so zaprosili 89 milijonov dinarjev. Ne glede na to bo letos končana gradnja šole v Dobrovniku, v primeru, če bodo dobili zaprošena sredstva, pa bodo pričeli z gradnjo tudi v Kobilju in Genterovcih.

Za modernizacijo in asfaltiranje ceste Lendava—M. Sobota so zagotovila 10 odst. udeležbo podjetja, saj je ta neurejena cesta že ovirala razvoj gospodarstva v občini. Letos bodo tudi pričeli graditi kopališče v Lendavi, saj so načrti že končani, sredstva pa zagotovljena. Sredstva krajevnih odborov se bodo letos precej povečala. Že lani je bilo glede tega boljše kot predlani, saj so dobili krajevni odbori gozdove bivših urbarialnih skupnosti. Letos bodo dobili krajevni odbori iz vplačanih občinskih doklad del teh sredstev za reševanje vaških komunalnih zadev, to pa bo tudi materialna osnova za bodoče krajevne skupnosti.

V gostinstvu je predvidenih letos 9 milijonov investicij za ureditev lokalov v Lendavi, kaže pa tudi, da bodo pričeli graditi v mestu sodobno trgovino, ki bo deloma samopostrežna, deloma pa klasična. Glede stanovanjske izgradnje je letos, že od lani v gradnji 33 družinskih in samskih stanovanj, letos pa je predvidena v družbenem sektorju gradnja nadaljnjih 8—10 družinskih stanovanj.

B. Š.

Rex Stout

ZGODBA O PSU

(Nadaljevanje)

Mršč'l se je. »V nekem smislu,« je rekel, »bi bilo bolje, da bi ga obdržali na vrvici, ko pojdem noter, ker je Kampf verjetno... Ali pa ne? Koliko pravzaprav vemo?«

»Zakolnem se lahko na bore malo stvari,« je dejal Purley. »A če zberem vse skupaj, kar se je nabralo, je zgodba nekako taka: Ko sta Kampf in pes stopila noter, je deževalo in pes je bil moker. Kampf je odvezal vrvico — ali v pritličju ali v eni od zgornjih predsob. Vrvico je imel v roki, ko je namerl korake proti enemu od stanovanj. Najemnik stanovanja ga je spustil noter, potem pa sta se pogovarjala. Najemnik ga je mahnil, verjetno od zadaj, nepričakovano, potem pa si je pomagal z vrvico, da mu je dokončno stisnil dušo. Morilec je stlačil vrvico v žep njegovega dežnega plašča.«

Purley je premolknil, se zbral in zopet povzel: »Potrebni so bili krepki živci in orjaška moč, da je morilec odnesel truplo dol po stopnicah v spodnjo predsobo, ampak druge pomoči ni bilo — moral ga je spraviti iz sobe in od vrat, kar bi lahko v stiski storil katerikoli od njih. Seveda, pes je bil že zunaj, na pločniku. Medtem ko se je v enem od teh stanovanj pripravljala Kampfova smrt, je namreč Talento prišel v spodnjo predsobo, zapazil psa in ga nagnal ven.«

»Potemtakem,« je rekel Larkin, to je bil mož, ki se je spoznal na pse, »Talento ni kriv.«

»Ne. Ni ga, ki ne bi bil kriv. Talento bi čisto mirno lahko ubil Kampfa, šel v predsobo in nagnal psa, se vrnil v svoje stanovanje in odnesel truplo ven, ga odložil pri vznožju stopnic, potem pa odšel iz hiše in spotoma nagnal psa izpred vrat na pločnik. Vi ste izvedenec za pse. Je pri tem kaj narobe?«

»Ni nuj no. Odvisno je odpsa in od tega, koliko je bil v bližini Kampfa. Krvi ni bilo«.

»Torej bi bilo mogoče. Če želite zgodbo izpopolniti, lahko preb'jete dan med poročili, ki jih bodo podali drugi izvedenci, in izjavami najemnikov.«

»Kdaj drugič. Za zdaj to zadošča. Greste vi prvi noter?«

»Aha. Naprej, Goodwin.« Purley se je napotil k vratom, a jaz sem se uprl. »Ne ganem se od psa.«

Purley je preziralno pogledal. »Potem pa se držite za Larkinom.«

Premislil sem se. Za Larkinom ne bi dobro videl. Zato sem rajši stopil takoj za Purleyem. Notranja vrata je odprl neki tovariš s kriminalnega in namerili smo se proti bolj oddaljenemu koncu majhne lože. Tovariš je zaprl vrata. Čez eno minuto jih je zopet odprl; Larkin in pes sta vstopila.

Dva koraka. Larkin se je ustavil. Pes tudi. Nikče ni spregovoril. Vrvica je mlahavo visela. Larkin se je sklonil in jo odvezal. Bootsy je prišel k meni in obstal z vzdignjeno glavo, mahaje z repom.

»Neumnosti,« je jezno rekel Purley.

»Veste, kaj sem pričakoval?« je rekel Larkin. »Nikdar nisem pomislil, da nam bo pokazal, kam se je napotil Kampf, ko je včeraj vstopil, pač pa sem bil trdno prepričan, da bo planil k vznožju stopnic, kjer so našli truplo, potem sem pa mislil, da bo stekel k vratom, iz katerih je prišlo truplo — bodi k Talentovim ali katerim v gornjih nadstropjih. Primite ga za ovratnico. Goodwin, in ga odpeljite proti stopnicam.«

Ubogal sem. Za mano je šel, ne da bi ga bilo treba siliti, vendar ni z ničemer pokazal, da ga to mesto posebej privlačuje. Vsi smo stali in ga gledali. Široko je odprl gobec, da bi zazehal.

»Lepo,« je zatulil Purley. »Lepo. Zakaj ne bi šli dalje?«

Prišel je Larkin, pritrdil vrvico na ovratnico, popel'al Bootsyja k vratom in potrkal. V trenutku so se vrata odprla in pred nami je stal Victor Talento v pisani halji.

»Hej, Bootsy,« je rekel in se sklonil, da bi ga potrepljal.

Purley se je obregnil: »Naročil sem, da ne smete govoriti!«

Talento se je zravnal. »Saj ste res.« Glas mu je zvenel opravičujoče. »Oprostite, pozabil sem. Hočete poskusiti še enkrat?«

»Ne. To je vse.«

Talento se je umaknil in zaprl vrata.

»Morate razumeti,« je Larkin rekel Purleyu, »da od labradorskega psa ne morete pričakovati, da bo planil človeku na vrat. To je pač druge vrste pes. Največ, kar bi lahko pričakoval, bi bilo, da bi pomahal z repom ali zarenčal.«

»Poskusimo,« je rekel Purley. Se splača nadaljevati?«

»Vsekakor. Rajši stopite vi naprej.«

Purlej je stopil na stopnice, jaz pa za njim. Veža v prvem nadstropju je bila ozka in ne posebno svetla, z vrati zadaj in spredaj. Umaknila sva se k steni nasproti sprednjim vratom, da bi ostalo dovolj prostora za Larkina in Bootsyja. Prišla sta; Larkin je potrkal, Bootsy je prštorkljal. Minilo je deset sekund, preden so se odprla sprednja vrata, in prikazal se je človeški primerek, ki je bil prejšnji dan planil iz Wolfove pisarne in odnesel moj plašč. Bil je v srajci in svetle lase je imel nepočesane,

(Nadaljevanje prihodnjič)